Адолат кучли, куч эса адолатли бўлмоғи лозим

Адолат

1996 йил, 1 июнь, № 21 (60).
Шанба кунлари чиқади. Сотувда эркин нархда. Газета 1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган.

Ўзбекистон «Адолат» социал — демократик партиясининг газетаси

• 1996 йил — Амир Темур йили

СОҲИБҚИРОН ДЕЙДИКИ...

- Бел ушлашганда отангни аяма.
- Вақт ўтгандан кейин қиличингни тошга чоп.
- Мерган овдан билинар, ботир — ёвда.
- Олтмишга кирган отадан ош сўрама.
- Қўлига қилич олган баҳона қидирмайди.
- Яхши ит ўз улугин кўрсатмагай.

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

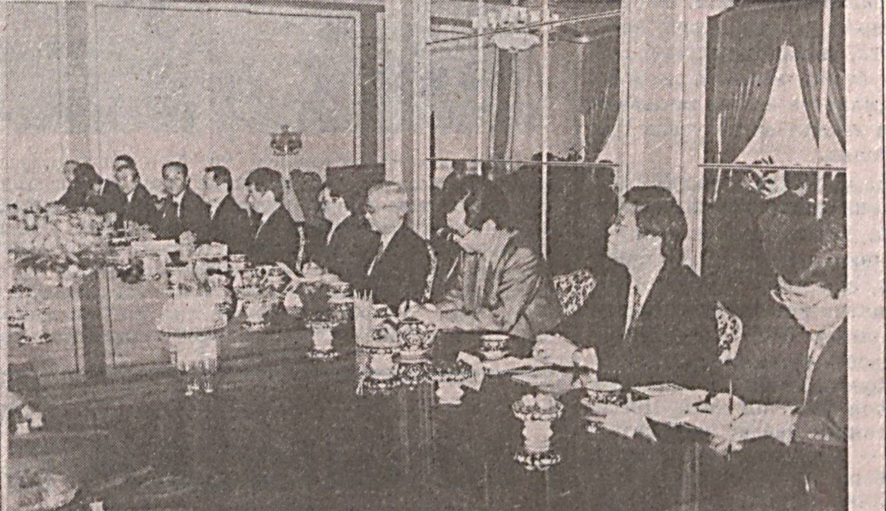

СУРАТЛАРДА: қабул пайти

А. ТЎРАЕВ (ЎзА) олган суратлар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 31 май куни Жаҳон банки делегациясини қабул қилди.

— Иқтисодий ислоҳотларга киришган ҳеч бир мамлакат ўтиш даврида дунёдаги йирик молиявий ташкилотлар кўмагисиз белгиланган режаларни амалга ошира олмайди, — деди Ўзбекистон раҳбари делегация аъзолари билан суҳбат чоғида. — Ўзбекистон билан Жаҳон банки ўртасидаги ҳамкорлик тобора ривожланиб бораётгани, ушбу обрўли молиявий ташкилот мамлакатимиздаги иқтисодий ислоҳотларни қўллаб-қувватлаётгани қувончлидир.

Ислом Каримов шу ўринда Жаҳон банки ўтган йили миллий валютамизни қўллаб-қувватлаш, хориждан маҳсулотлар харид қилиш мақсадлари учун ажратган 160 миллион доллар кредит ислоҳотлар муваффақиятини таъминлашда муҳим ўрин тутишини қайд этди.

Суҳбат чоғида мамлакатимизда бозор муносабатларига ўтиш борасида амалга оширилган ишлар, ислоҳотлар стратегияси ҳамда Ўзбекистон ва Жаҳон банки ўртасидаги ҳамкорлик алоқаларини янада тараққий эттириш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

Қабул маросимида Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчиси В. Голишев, Бош вазир ўринбосарлари — Б. Ҳамидов, В. Чжен, Марказий банк бошқаруви раиси Ф. Муллажонов иштирок этди.

Учрашувда Жаҳон банкининг Ўзбекистондаги минтақавий ваколатхонаси раҳбари Хассо Моллинеус ҳозир бўлди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 31 май куни Японияниг қишлоқ хўжалиги, ўрмон ва балиқчилик бўйича молия корпорацияси раиси ўринбосари Тадао Чино бошчилигидаги делегация аъзоларини қабул қилди.

Мамлакатимиз раҳбари Япониянинг таниқли иқтисодчи мутахассислари ва молиявий ташкилотлари вакиллари ҳамда олимларидан иборат мазкур йирик делегациянинг юртимизга ташрифини Ўзбекистон билан ҳамкорликни ривожлантиришга бўлган алоҳида қизиқиш, дея баҳолади. Шунингдек, Президент Ислом Каримов Ўзбекистон билан Япония ўртасидаги ҳамкорлик мунтазам ривожланиш босқичига киргани ва республикамиз ҳукумати ушбу алоқаларни янада кенгайтиришдан манфаатдорлигини таъкидлади.

Суҳбат чоғида икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик алоқаларини яна кенгайтиришдан манфаатдорлигини таъкидлади.

Қабул пайтида икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик алоқаларини равнақ топтириш билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди.

Ўзбекистон раҳбари Тадао Чинго Тошкент шаҳрининг фахрий фуқароси унвони берилгани икки мамлакат халқлари ўртасидаги дўстлик ришталарининг мустаҳкамланиши, маданий алоқалари ривожига ҳисса қўшади, деб умид билдирди.

Қабул маросимида Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчиси Содиқ Сафоев, Бош Вазир ўринбосари Бахтиёр Ҳамидов, Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки бошқаруви раиси Рустам Азимов иштирок этди.

Қабулда Япониянинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Укэру Магосаки ҳозир бўлди.

(ЎзА).

• Партия ва ҳаёт

Фойдали учрашув

Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган Германия Бундестаги делегацияси аъзолари Олий Мажлис партия фракцияларининг раҳбарлари — Халқ демократик партияси Марказий Кенгашининг биринчи котиби А. Жалолов, «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий кенгашининг котиби А. Журабоев, «Ватан тараққиёти» партиясининг раиси А. Йўлдошев билан учрашди.

Учрашувда кўппартиявийликка асосланиб ўтказилган сайлов натижасида таркиб топган парламентнинг ишининг ўзига хос жиҳатлари хусусида ҳамда ҳар икки мамлакат парламентарийларининг ҳамкорлигини [illegible] бошқа муаммолар ҳақида дўстона суҳбат ўтказилди.

WORLD INTELLECTUAL PROPERTY ORGANIZATION

WIPO AWARD CERTIFICATE

The WIPO Gold Medal is hereby awarded to

His Excellency

Islam Abduganievich KARIMOV

President of the Republic of Uzbekistan

Geneva, May 1996

Arpad Bogsch, Director General, WIPO

Илгари хабар қилинганидек, мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Жаҳон интеллектуал мулк ташкилотининг (ЖИМТ) Бош директори Арпад Богш Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга мазкур ташкилотнинг олий мукофоти — Олтин медаль ва гувоҳномасини топширди.

Гувоҳнома матни қуйидагича:

ЖАҲОН ИНТЕЛЛЕКТУАЛ МУЛК ТАШКИЛОТИ МУКОФОТЛАШ ҲАҚИДАГИ ГУВОҲНОМА

Фан ва технология соҳасида кашфиётчилик фаолиятига ҳамда Жаҳон интеллектуал мулк ташкилоти билан ҳамкорликни ривожлантиришга кўмаклашаётгани учун Ўзбекистон Республикаси Президенти, интеллектуал мулк ҳуқуқлари ҳимоячиси Ислом Каримов жаноби олийлари Жаҳон интеллектуал мулк ташкилотининг Олтин медали билан тақдирланади.

Арпад БОГШ,
Жаҳон интеллектуал мулк ташкилоти Бош директори.
Женева,
1996 йил, май.

ДАВЛАТ МУЛК ҚЎМИТАСИДА

Мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Жаҳон банки ижрочи директорлари делегацияси Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш Давлат қўмитасига ташриф буюрди. Ўзбекистон Бош вазири ўринбосари, республика Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қуватлаш давлат қўмитаси раиси В. Чжен меҳмонларни Ўзбекистонга ташрифи билан қутлаб, уларга маҳаллий ва ҳорижий сармоядорларга кенг имконият яратиш, тадбиркорликни ривожлантириш, кичик ва ўрта бизнесни қўллаб-қуватлаш борасида республикамизда амалга оширилаётган ишлар хусусида сўзлаб берди.

Суҳбат чоғида Ўзбекистон ва Жаҳон банки ўртасидаги ўзаро ҳамкорликни ривожлантириш билан боғлиқ масалалар хусусида ўзаро фикарлашилди.

Учрашувда Жаҳон банкининг Ўзбекистондаги минтақавий ваколатхонаси раҳбари Хассо Молинеус иштирок этди.

• Назм

ТЕМУР БОБО

Истиқлолинг шабадаси эсганда ғир-ғир,
Боболарим кўз олдимдан ўтганда бир-бир,
Аввал Сизни ёд айладим, улуғ жаҳонгир
Сиз севган юрт мангу озод бўлгандир бугун
Темур бобо, руҳингиз шод бўлгандир бугун.

Сизни ёвуз деганларнинг ўзи ёв экан,
Салтанати қип-қизил қон, ҳам алдов экан,
Бахтимизнинг йўлларида турган ғов экан,
Минг шукрким, ғовлар барбод бўлгандир бугун.
Темур бобо, руҳингиз шод бўлгандир бугун.

Бизга сиздан бобомерос ғолиб туғингиз,
Қалбимизни ловуллатар юрак чўғингиз,
Эрк йўлида қўллагайдир порлоқ руҳингиз,
Ҳақ сўзингиз бизга қанот бўлгандир бугун,
Темур бобо, руҳингиз шод бўлгандир бугун.

Тўйингизни байрам қилар бугун мард элим,
Аср оша сизга йўлдош ҳам ҳамдард элим,
Шаънингизга юқтирмагай асло гард элим.
Хотирангиз дилларда ёд бўлгандир бугун,
Темур бобо, руҳингиз шод бўлгандир бугун.

Зикрилла НЕЪМАТ.

• Бугун — Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни

БАХТЛИ ОНЛАР ЁҒДУСИ

Болалик... Уни бежиз бахтли онлар деб аташмайди.

Одамнинг болалик даври маъсуд дамлардан иборат. Ёш улғайган сари бу маъсуд дамлар кўз олдингиздан бир-бир ўтаверади. Ўз болалигига нигоҳ ташлаган одамнинг дилида равшанлик пайдо бўлади. Равшанлик пайдо бўладими, демак, шубҳа-ю гумонлар йўқолади, иймон-эътиқод мустаҳкамланади. Ўю-фикрлар янгиланади, орзу-умидлар юксалади.

Болаликни қўмсаш, соғиниш шундандир, эҳтимол...

Одамзод зиддиятлар ичра яшайди. Бу зиддиятлар тўфонида ниманидир йўқотса, ўша нарсани, албатта, болалигидан қидиради.

Болаликка талпиниш, топиниш шундандир, эҳтимол...

Ҳаёт отлиқ қарама-қаршиликлар майдонида одамзод кўп бора адашади. У кўп нарсалардан ютади ва яна кўп нарсаларни бой беради. Унга гоҳида қувонч, гоҳида қайғу пешовоз чиқади. Охир-оқибатда ҳаммасидан чарчаган одам болалиги бағрига кетгиси келади.

Болаликни қадрлаш шундандир, эҳтимол...

Болаликка мурожаат этиш шундандир, эҳтимол...

САЪДИДДИН.

• Президент Фармони — амалда!

СОҒЛОМ АВЛОД УЧУН

«Ҳар бир киши зурриёдининг соғлом ва давомий бахтли бўлишини таъминлаши шартдир», — дейилган экан Аллоҳ китобларида.

Ҳақ жойида қарор топиб, республикамиз мустақилликка эришгач, зурриёднинг соғлиги ва давомий бахтли бўлиши фақат ота-онанинг бурчи эмас, бутун эл-юртнинг, давлатнинг қолаверса, Президентимизнинг бурчи, масъулиятига айланди. Шу мақсадда аввало «Соғлом авлод учун» ордени таъсис этилиб, бола тарбиясига бутун жамият жалб этилди. Бу муҳим ва масъулиятли юкни ўз елкасида кўтаролган муҳтарам инсонларнинг меҳнатлари қадр топди. Вақтинчалик иқтисодий қийинчилик даврини ҳисобга олиб, болалар муассасаларининг моддий базасини иқтисодий томондан таъминлаш мақсадида ҳукуматимиз томонидан боғчаларга ҳомийлар бириктириш амалиёти қўлланила бошланди. Бағри кенг, болажон халқимизнинг мард фарзандлари ҳеч иккиланмай болалар муассасаларига ёрдам қўлини чўздилар. Натижада, «битта болага етти қўшни ота-она» деган халқ ҳикмати ҳам ўз ўрнини топди.

Боғча болаларининг соғлом ва қувноқ яшашлари билан бир қаторда уларга инглиз, француз, араб, форс, турк тилларини ўргатиш тажрибалари қўлланилмоқда. Муомала маданияти, одобнома, миллий қадриятларимиз, турли спорт машқлари, бичиш-тикиш, каштачилик, тўқиш каби халқ амалий санъати ҳам ҳозирги кунда болаларга боғчадан бошлаб ўргатилмоқда.

Мурғак гўдак ўнг қўлини кўксига қўйиб, таъзим билан бурро тилда «Ассалому алайкум, адажон, ҳорманг» деса, чақирсангиз, «лаббай» дея жавоб берса кимнинг қалби тўлқинланмайди?! Яқиндагина болаларимиз «она» ўрнига «мама» сўзини ўрганишарди. Ҳозир бунинг акси эмасми? Мактаб, лицейларда ўқиётган ёшгина болаларимизнинг чет эллик меҳмон билан унинг тилида чуғирлашаётганини кўриб кимнинг қалби фахрга тўлмайди?! Ўзбек боласининг Америка, Англия, Туркия каби мамлакатлар мактабларига бориб ўқишининг ўзи бахт эмасми, болалар ансамблларининг чет элларда концертлар қўйиб, олқишлар олиши-чи?!

Маълумотларга қараганда, болаларнинг сурункали касалликлари ҳозирги кунда бундан 7-8 йил аввалгига нисбатан анча камайган. Бунинг сабаби, фақат шифокорлар эмас, ҳукуматимизнинг, бутун республика халқининг болалар соғлиги учун жон куйдираётганлигидадир. Масалан, ута оғир асоратларга олиб келувчи болалардаги полеомилит касаллигига қарши эмлаш ишлари республикамизда мунтазам ва мажбурий равишда амалга оширила бошланди. Натижада бу касаллик кундан-кунга камаймоқда.

Сўлим боғлар оғушидаги уйингоҳлар, тоғ ҳудудларидаги дам олиш масканлари, оромгоҳлар — ҳамма-ҳаммаси келажагимиз бўлган болалар учун...

Авлодимизнинг ақлан ва жисмонан соғлом ўсиб, мустақил республикамизнинг муносиб фарзандлари, эгалари бўлиб етишишлари учун ҳозирдан замин тайёрламоқдамиз.

«Ўз авлодларини иймон-эътиқодли, баркамол, аҳлоқли, одобли, ҳалол, меҳр-шафқатли, иссиқ-совуқдан, очилик-йўқликдан чидамли қилиб тарбиялаган ислом фарзандлари билан фахрланаман», деган эканлар Пайғамбаримиз Ҳадиси шарифда.

Фарзандларимизнинг бахтикамоли билан фахрланиш ҳаммамизга насиб этсин.! Байрамингиз қутлуғ бўлсин, азиз болажонлар!

ШАҲЗОДА.

• «Адолат»га жавоб берадилар

«НАВБАТ УНГА КЕЛДИМИ?»

(«Адолат» газетаси, 1996 йил 16 март)

Мазкур мақолада Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан уннинг савдода доимий бўлиши қатъий белгилаб қўйилганига қарамай Термиз шаҳридаги айрим озиқ-овқат дўконларида топилмаётгани, айрим савдо шоҳобчаларида эса «орқа эшик»дан сотилаётгани қаттиқ танқид қилинганди. Мақола юзасидан қуйидаги жавоб олинди.

«Уздонмаҳсулот» Давлат акционерлик корпорацияси шуни маълум қиладики, «Адолат» ижтимоий-сиёсий газетасида босилган «Навбат унга келдими?» сарлавҳали луқма «Сурхондарёдонмаҳсулотлари» ишлаб чиқариш ҳиссадорлик уюшмаси бошқарувига бўйсунувчи ташкилот раҳбарлари ўртасида кенг муҳокама қилиниб, атрофлича ўрганилди, тадбирлар белгиланди. Термиз шаҳар аҳолисини ўз вақтида сифатли ун ва ун маҳсулотлари билан мунтазам равишда таъминлаш учун Термиз шаҳар озиқ-овқат ҳиссадорлик жамияти фаолият кўрсатмоқда. Ун ва ун маҳсулотлари белгиланган фонд бўйича тарқатилмоқда.

Шу йил 1 чоракда шаҳар озиқ-овқат ҳиссадорлик жамияти учун 627 тонна ун маҳсулоти берилган. Вилоятда ун маҳсулоти билан савдо қиладиган фирма дўконимиз йўқ. Озиқ-овқат дўконлари бизнинг ташкилотимиз тасарруфига кирмайди. Ун маҳсулотларини қиммат нархда сотилишини олдини олиш мақсадида унлар маҳалла қўмиталари раислари иштирокида жон бошига қараб тақсимланмоқда, солиқ инспекцияси, жамоатчилик ташкилотлари фаолият кўрсатмоқда.

А.ИШМЕТОВ,
Ўзбекистон Республикаси дон маҳсулотлари Давлат акционерлик корпорацияси раисининг ўринбосари.

«ҚАЙСИ ЭКИШ МАВСУМИНИ КУТАЯПСИЗ, РАИС?»

(«Адолат» газетаси, 1996 йил 18 апрель).

Қўшкўприк туманидаги О.Қурбонов номли жамоа хўжалигида кейинги пайтда бирорта ҳам ишчи ўринлари ташкил этилмаганлиги, маблағ етишмайди қабилида иш кўриш оқибатида хўжаликнинг кўпгина соҳалари ҳаётдан орқада қолиб кетаётганлиги кўрсатиб ўтилган бу мақолага яқинда шундай жавоб олдик.

«Мухбир бонг уради» рукни остида босилган «Қайси экиш мавсумини кутяпсиз, раис?» сарлавҳали мақола туман ҳокимининг 1996 йил 16 апрелдаги йиғилишида атрофлича кўриб чиқилди. Ушбу мақолада тумандаги Олтибой Курбонов номли жамоа хўжалигида кичик корхоналар очиш, хусусий тадбиркорликни ривожлантириш оқсаётганлиги танқид қилинган эди. Муҳокамада қайд қилиндики, ундаги фактлар қисман тўғри ёритилган. Гарчи Ўзбекистон Президентининг «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги 1992 йил 13 январь Фармони чиққандан кейинги ўтган давр ичида хўжалик ҳудудида 14 та кичик ва хусусий корхона, 26 та деҳқон-фермер хўжалиги, 5 та хусусий дўкон, 33 та пуллик хизмат кўрсатиш шаҳобчалари ташкил қилинган бўлсада, бу ишлар ҳозирги давр талаби даражасида бўлмаётир. Қишлоқда хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, янги иш ўринлари очиш, аҳолига хизмат кўрсатишни кенгайтиришда сустқашликка йўл қўйилмоқда.

Йиғилишда хўжалик раиси Ф.Матёқубовга юқоридаги камчиликлар батафсил кўрсатилиб, у огоҳлантирилди. Гозовот қишлоғида хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, қўшма, кичик ва хусусий корхоналар ташкил қилиш ҳисобига янги иш ўринлари очиш, ислоҳотларни чуқурлаштириш, аҳолига хизмат кўрсатишни кенгайтириш юзасидан аниқ тадбирлар белгилаб, амалга ошириш қишлоқ фуқаролар йиғини ва хўжалик раҳбарларига топширилди.

Шунингдек, мақолада танқид қилинган Гозовот участка касалхонаси ва консерва заводи қурилишларини ҳам охирига етказиш тадбирлари белгилаб олинди. Давлат маблаги ҳисобига бошланган касалхона қурилиши маблаг етишмасилиги сабабли тўхтаб қолган эди. Бу катта қишлоқ аҳолиси учун касалхона ниҳоятда зарурлигини эътиборга олиб, уни 200 йилгача битказиб ишга туширишни туманни иқтисодий-ижтимоий ривожлантиришнинг 1996-2000 йилларга мўлжалланган режасига киритдик. Қурилиши тугалланмаган консерва заводи Гозовот савдотайёрлов ва сотиш корхонасига сотилди. Корхона завод қурилишидаги қолган ишларни яқин 3-4 ойда охирига етказиб, уни бу йил ишга тушириш учун зарур чораларни кўрмоқда.

Шунингдек, бу қишлоқда маҳсулотларни қайта ишловчи минитсехлар, янги технологик линиялар қуриш ишлари ҳам кўзда тутилмоқда.

Қ.ОРТИҚОВ,
Хоразм вилояти Қўшкўприк тумани ҳокимининг биринчи ўринбосари.

• *Ҳуқуқий демократик давлат сари*

ЮРИСТЛАР КЕНГАШИБ ОЛИШДИ

Тошкент «Туркистон» саройида республика юристларининг «Фуқароларни ҳуқуқий ҳимоя қилиш ва аҳолининг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш» мавзусига бағишланган конференция бўлиб ўтди.

Конференцияни Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Б. Ғуломов кириш сўзи билан очди. Сўнгра республика Адлия вазири С. Мирсафоев «Фуқароларни ҳуқуқий ҳимоя қилиш ва аҳолининг ҳуқуқий маданиятини юксалтиришнинг долзарб муаммолари» мавзусида маъруза қилди.

Республика Олий суди раиси У. Мингбоев, республика Бош прокурори Б. Мустафоев, Халқ таълими вазири Ж. Йўлдошев, Олий хўжалик суди раиси М. Абдусаломов, республика «Маънавият ва маърифат» маркази раиси Н. Аминов ва бошқалар сўзга чиқишиб, Конституция ва суд этикаси, фуқароларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишда прокуратура идораларининг роли, шартномалар ва уларни тузиш маданияти, ёшларга ҳуқуқий таълим бериш масалалари буйича қилинган ишлар ва навбатдаги вазифалар хусусида тўхталишди.

Анжуманда қонунчилик фаолиятини такомиллаштириш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, юристлар тайёрлаш, аҳолининг ҳуқуқий маданиятини ошириш ва бошқа масалалар бўйича тадбирлар режаси қабул қилинди.

Конференция ишида Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси — назорат инспекцияси раҳбари Е. Жалолов ва республика Конституцион судининг раиси Б. Эшонов иштирок этди.

СУРАТЛАРДА: конференция қатнашчилари.
Козим ЎЛМАСОВ олган суратлар.

• *«Адолат» почтасидан*

ХИЗМАТ ҚИЛА БОШЛАДИ

Маълумки, ўтган йилнинг охирида, республика Олий Мажлисининг тўртинчи сессиясида жамиятимизнинг янги ва муҳим ҳужжатларидан бири бўлмиш Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат Кодекси қабул қилинди. Мазкур Кодекс ҳажм жиҳатидан анча катта, кенг, аниқ ва равон бўлиб, оммага тушунарли тарзда тайёрланган. У юзага келган, меҳнатга оид барча ҳуқуқий муносабатларни ҳал қилишга қодирдир.

Кодекс жами 16 боб, 294 моддани ўз ичига олади. Унинг умумий қисми-4 боб ва Махсус қисми 12 бобдан иборат.

Мамлакатимиз мустақилликни қўлга киритгач ва бозор иқтисодиётига қадам қўйгач, собиқ меҳнат қонуни замондан, ҳаётдан анча орқада қолганлиги равшан бўлди. Давр талабларига жавоб берувчи, замон билан ҳамоҳанг мазкур Қонунни ишлаб чиқилиши ва қабул қилиниши барчамизнинг катта ютуғимиздир. Қонун жамиятимизга хизмат қила бошлади.

М. ТОШТЕМИРОВ.

ИЛМ-ФАН ЮТУҚЛАРИГА ТАЯНИБ

Жиноятни очишда ҳуқуқ органларининг ходимлари энг янги, замонавий илм-техника ютуқларини нечоғлик эгаллаганликлари катта аҳамият касб этади. Ҳозирги даврда бусиз асло мумкин эмас.

... Яқинда Қоракўл туман ҳудудида эркак кишининг бошсиз жасади топилди. Унинг шахсини аниқлаш учун жуда катта қидирув-текширув ишлари олиб борилди. Худди мана шу ишда изқуварларга қидирувнинг энг мукаммал усуллари қўл келди. Курбон бўлган шахс аниқланди. У Қарши шаҳрининг фуқароси 20 ёшли И. деган йигит экан. Қўшимча маълумотлар олинганда, у ўз машинасини миниб чиқиб кетганича уйига қайтмаганлиги маълум бўлди. Унинг қотили тез кунларда ўз қилмишига яраша жазосини олади.

А. САФАРОВ.

МАҲАЛЛА — КАТТА ТАЯНЧ

Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек туманининг «Бешқапа» маҳалласи қадимий ва аҳоли зич жойлашган маҳаллалардан биридир. Маҳалла отахонлари жамоат тартиб-интизомини бир меъёрда сақлаб туришга ўзларининг ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Яқинда бу ерда оқсоқолларнинг туман ҳокимлиги вакиллари ҳамда ички ишлар бўлими ходимлари билан учрашуви бўлиб ўтди.

— Биз ўз фаолиятимизда турли масалаларда жамоатчиликнинг фикрини билиш, улар билан узвий алоқа боғлаш ва ҳамкорлик қилишга катта аҳамият бермоқдамиз, — дейди шаҳар ИИББ хузуридаги Қурилиш бошқармаси бошлиғи, милиция полковниги И. Исломов. — Оламлар бизга ўз дардларини айтишади, уларнинг муаммоларини биргаликда ҳал қиламиз.

М. МАМАЖОНОВ,
милиция катта нозири.

ҚИШЛОҚДА АВТОБУС САРОЙИ

Тойлоқ туманида «Самарқандйўловчитранс» бирлашмасининг янги автобус саройи очилди. Элликка яқин турли маркадаги шинам автобуслар эндиликда туман қишлоқларини шаҳар билан ва ҳатто вилоятнинг бошқа туманлари билан боғламоқда.

Улуғбек номли ижара хўжалигининг машина паркида жойлашган автобус корхонасини қайта техник жиҳозлаш учун туман ҳокимлиги зарур ёрдам кўрсатди. «Самарқандйўловчитранс» бирлашмаси эса ўз ҳисобидан учинчи «ЛАЗ» автобусларни ажратди. Ҳозир туман маркази Тойлоқ гузаридан Самарқанд шаҳрига олиб борувчи йўл тўрт қатор машиналар юриши мослаб кенгайтирилмоқда.

З.ТЎРАҚУЛОВ,
ўз мухбиримиз.

• *Ғалла мустақиллиги йўлида*

Бугун далаларнинг файзи ўзгача. Кенг ғаллазорларда етиштирилган буғдойлар ризқи улуғ халқимизнинг толеи баландлигини яна бир бор кўз-кўз қилмоқда. Андижон вилоятининг Избоскан туманидаги Қобилжон Эргашев раислик қилаётган «Янгиқишлоқ» жамоа хўжалиги ғаллакорлари ҳам ана шу улуғ неъматни эл дастурхонига етказиб бериш йўлида самарали ишламоқдалар. Ўтган йили бу хўжаликда 181 гектар ердан 50 центнердан ғалла ҳосили олинди. Бу йил эса хўжалик ғаллакорлари 250 гектар ердан 55 центнердан буғдой етиштириб олишни мўлжалламоқдалар. Иккита бригада, 50 та оилавий пудратчилар жамоаси шу катта ишларга жалб этилмоқда. «Янгиқишлоқ»да ишлаб турган 9 та фермер хўжалиги ҳам хўжаликнинг ғалла мустақиллиги йўлидаги самарали ишларига муносиб улуш қўшмоқда.

СУРАТЛАРДА: хўжалик раиси Қобилжон Эргашев тажрибали фермер Мамасоли Умаров билан фермер хўжалигидаги ғалла майдонларини кўздан кечирмоқда; хўжаликнинг илғор бригадалари бошлиқлари «Обиҳаёт» таралаётган пахта майдонларида.

Козим ЎЛМАСОВ
олган суратлар.

• *Маҳалла — аҳиллик қўрғони*

ЯХШИДАН БОҒ ҚОЛАДИ

Тошкент шаҳрининг Юнусобод туманидаги Ғуломмаҳмуд Абдуллаев номли маҳалла гузарининг иш бошлаганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Ватан — остонадан бошланади. Дарҳақиқат, маҳалла аҳли ушбу остонанинг қандай бунёд бўлганлигини яхши биладилар. Ғуломмаҳмуд ота билан кўп йиллар бирга ишлаган, ҳозирда маҳалланинг фаҳри ҳисобланган отахонлар — Эргаш Валихонов, Маҳмуджон Исроилов, Саиднаби Сайдвалиев, Обид Салимов ҳамда маҳалла раиси Қобилжон Зокиров билан бир пиёла чой устида суҳбатлашар эканмиз, улар маҳалланинг ўтмиши, бой тарихи ва ёрқин келажаги ҳақида фаҳру-ифтихор ила гап бошладилар.

—1934 йилда бу ерлар Тошкент туманидаги собиқ Ворошилов номли колхозга қарар эди, — деди Маҳмуджон ота Исроилов. — Ғуломмаҳмуд Абдуллаев бу колхозни 1933 йилдан 1983 йилгача бошқарди. У доимо халқни ғайрат билан меҳнат қилишга, турли миллат вакилларини баҳамжиҳат яшашга ундарди. Ғуломмаҳмуд қаттиққўл, талабчан раҳбар бўлиш билан бир қаторда одамохун, мард, меҳнаткашлар учун жон куйдирадиган чин инсон ҳам эди... Халқ шаъни, миллат ғururини улуғлаб, колхозда етиштирилган туршак, жийда, олма қоқи, қовун-тарвуз, картошкани икки вагонга юклаб, Москва остонасида жангу жадал кетаётган бир пайтда, изғирин кунларда икки маротаба унинг ўзи жангчиларга етказиб берган. Бу эса шу юрт одамларининг меҳнаткашлиги, саҳий қалб эгаси эканлигидан нишона. Бу каби саховатли ишлар халқ учун қилган барча яхшиликларининг учқуни, холос.

Ғуломмаҳмуд Абдуллаев салкам 50 йил колхозга раислик қилди, 35 йил Олий Совет депутати бўлди. Яхшидан боғ қолади, деганларидек, маҳалла аҳлининг фаровон ҳаёт кечириши учун кўп йиллар меҳнати сингган бу заҳматкаш инсоннинг номи кейинчалик маҳаллага берилди.

1966 йилги ер қимирлашидан сўнг шаҳар ихтиёрига ўтган бу маҳаллада гузарга тараддуд 1995 йилда Тошкент шаҳар ҳокимининг қарори билан бошланган эди. Ҳозир маҳалла гузарида барча шароит бор: ошхона, чойхона тўла газлаштирилган, қувурлар орқали тоза ичимлик суви тортилган. Дам олиш хоналарида бўлган одамнинг баҳри дили яйрайди. Гузардан маданий марказ учун ажратилган хонада эса ҳозир таъмирлаш ишлари олиб борилмоқда.

Гузарда хотин-қизлар кенгаши учун алоҳида хона ажратилган. Бу кенгашга Мухтабархон Қодирхўжаева раислик қилади. Кенгаш маҳалла аҳли билан ўзаро фаол иш олиб бормоқда. Қатъий режа асосида ҳар йили тўрт маротаба хотин-қизлар билан йиғилишлар ўтказиб борилмоқда.

Ўзбекистон юксалиш сари дадил қадам қўяётган бир пайтда Президентимизнинг халқ манфаатини ўйлаб, маҳалла гузарига эътиборни кучайтирганлари юртимизни янада равнақ топишига хизмат қилади. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Маҳалла» ҳайрия жамғармасининг фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 1993 йилнинг 1 декабрида чиққан қарорида маҳаллалар ҳудудида жойлашган корхона, ташкилот ва муассасалар раҳбарларига тегишли маҳаллаларда маданий ва маърифий, ободончилик ишларини амалга ошириш, анъанавий, миллий байрамларни ўтказишда ёрдам бериб бориш чора-тадбирларини кўриш топширилган эди. Шунингдек, вилоят, шаҳар туман ҳокимларига 1994 —1995 йилларда маҳаллаларга замонавий ва миллий лойиҳалар асосида гузарлар қурилишини ташкил қилишда давлат корхона ва ташкилотларини, давлат тасарруфида бўлмаган кооператив, кичик корхона ва юридик шахслар томонидан бериладиган ҳайрия маблағларидан унумли фойдаланиш кераклиги уқтириб ўтилганди.

Маҳаллада ушбу қарор ўз тасдиғини топоқда. Ҳозирда маҳалла ҳудудидаги Баҳодир Қосимов раҳбарлик қилаётган «Баҳодир» ҳиссадорлик жамияти маҳаллага холис ёрдам қўлини чўзмоқда. Шунингдек, Тошкент қурилиш-монтаж бошқармаси бошлиғи Рустам Қодиров ҳам маҳаллани зарур қурилиш материаллари билан таъминлашда ёрдам бермоқда. Шу билан бир қаторда маҳаллада 400 кишига мўлжалланган янги масжид биноси яқин кунлар ичида ишга туширилади. Бу қурилиш Нуъмон ҳожи ва Абдулла Аҳад акаларнинг саъй-ҳаракатлари туфайли амалга оширилмоқда.

Ҳозирда гузар боғига 20 туп нок, 15 туп анжир, 100 туп олма, 30 туп ўрик ва бошқа ҳар хил мевали дарахт кўчатлари экилган. Боғга кираверишингизда эса икки тарафга минг тупдан ошиқ атиргул ўтқазилган. Буларнинг ҳар бири ўзига хос манзарани кашф этади.

Ҳозир маҳаллада уч ярим мингдан ортиқ аҳоли 650 та хонадонда ҳамжиҳатликда яшамоқда. Немис, татар, рус, корейс, ўзбек ва бошқа миллат вакиллари аҳил-иноқлигидан кўпчилик мамнун. Ҳар бир оилада бўладиган тўй ва маъракаларни ўтказишда маҳалла фаоллари уларга холис хизмат кўрсатишаяпти.

Маҳалла — тарбия маскани ҳамдир. Ҳуқуқий- демократик давлат барпо этишда ҳуқуқ посбонларининг ўрни беқиёс. Улар билан яқин алоқада бўлиш эса маҳалла ёшларининг ҳуқуқий онгини ўстиришга хизмат қилади. Шу билан бир қаторда жиноятчиликнинг олдини олишга улуш қўшади. Шу нуқтаи-назардан маҳалла аҳли участка нозирига тўла жиҳозланган ва телефонлашган алоҳида хона ажратиб берган.

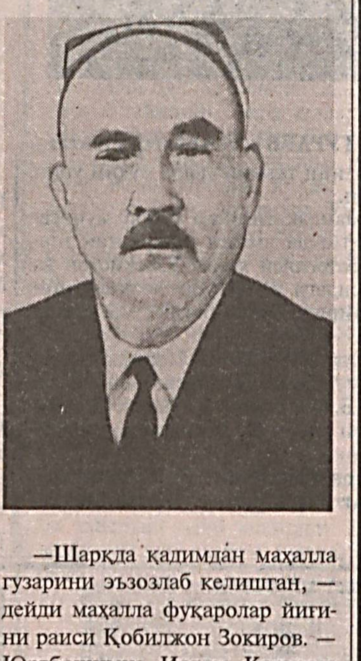

—Шарқда қадимдан маҳалла гузарини эъзозлаб келишган, — дейди маҳалла фуқаролар йиғини раиси Қобилжон Зокиров. — Юртбошимиз Ислом Каримов айтганларидек, элим деб, юртим деб ёниб яшашга ҳамда келажаги буюк давлатимизнинг пойдеворини мустаҳкамлашга ҳар бир виждонли инсон ҳаракат қилмоғи керак. Шуни қувонч билан таъкидлаш керакки, маҳаллада бажарилаётган барча ишлар маҳалла дастури асосида, ҳашар йўли орқали амалга оширилмоқда. Президентимизнинг «Соғлом авлод учун» олиб бораётган сиёсатларига асосан келажакда бу ерда шифохона, касалхона қуриш ва дорихоналар очишни мўлжаллаяпмиз.

Қанийди Ғуломмаҳмуд отадек ҳалол, покиза инсонлар мустақил, ҳур давлатимизнинг эркин яйраб яшнаётганини кўрсалар. Унда албатта, энг аввало дуога қўл очиб, юртбошимиз шаънига раҳматлар айтиб, давлатимизнинг равнақ ва ривож топишини чин дилдан ният қилган бўлар эдилар. Илоҳим юртимизнинг буюк келажаги учун миллий анъаналаримиз ва қадриятларимиз юксалаверсин.

Оқил АБДУАЗИМОВ,
«Адолат» мухбири.

• *Сиз нима дейсиз?*

ШАЙТОНГА ҲАЙ БЕРМАНГ

Шоҳбекатлар, йўловчи ташийдиган поездларнинг вагонлари жамоат жойлари ҳисобланиши ҳаммага маълум гап. Лекин вагонларда ва шоҳбекатларда юрган ҳамма йўловчилар ҳам ўзларининг жамоат жойида эканлигини яхши англайди, деб бўлмайди.

Шу йилнинг ўн биринчи март куни Андижон шоҳбекатида икки зиёли киши жанжаллашиб қолди. Жанжал кучайиб, муштлашувга айланди. Натижада улардан бири оғир жароҳатланиб, касалхонага тушди. Биз бу ерда ким айбдор эканлигини аниқламоқчи эмасмиз. Лекин ёшларимизнинг ўз манзилларига эсон-омон етиб олишни ўйламай, ҳиссиётларига эрк беришларининг натижаси нима билан тугаганлигини таъкидлаб ўтмоқчимиз, холос.

Учинчи апрель куни сирдарелик Х.Буриев ва И.Маҳамедовлар «Оқ олтин» бекатида гап талашиб қолишди. Жанжалнинг муштлашувга айланиши туфайли Буриев бошидан жароҳатланиб, касалхонага тушди.

Нақлиёт милициясининг ходимлари шоҳбекатларда ва йўловчи ташийдиган поездларда тартиб сақлашда жонбозлик қилиб келмоқдалар. Лекин тартиб бўлиши йўловчиларимизнинг ўзларига ҳам боғлиқ. Жамоат жойидаги йўловчилар орасида ўзаро ҳурмат, ширинсўзлик ҳукмрон бўлса, юқоридаги каби кўнгилсизликларнинг олди олинган бўларди. Асли хизмати жиноятчиларга қарши кураш бўлган нақлиёт милицияси ходимларининг заҳматли меҳнати бироз бўлса ҳам енгиллашган бўлар эди.

Фахриддин АБДУРАЗЗОҚОВ,
Нақлиёт ИИБ ходими.

• *Долзарб мавзу*

ШАРТНОМА ТУЗИШДА АДАШМАНГ!

Кейинги пайтларда тилимизда КОНТРАКТАЦИЯ термини тез-тез қўлланиладиган бўлиб қолди. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 29 августда қабул қилган қарори асосида тасдиқланган «Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари контрактация шартномаларини тузиш ва бажариш тартиби тўғрисида»ги Низом бу борадаги шартномаларни тузишда муҳим қўлланма, дастур бўлаётир.

Шартнома тузиш ишларининг вилоятлардаги аҳволини билиш учун Навоий вилоятининг Навоий тумани прокурори Неъмат Мансуров билан суҳбатлашдик.

— Неъмат Эгамович, аввало контрактация шартномаси ҳақида қисқача тўхталиб ўтсангиз?

— Контрактация — бу қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини давлат буюртмалари асосида давлат йўли билан харид қилиш демакдир. Бу шартномада қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг (турлари бўйича) миқдори, сифати, уларни етказиб бериш муддатлари, тартиби, шартлари, топшириш жойи, тайёрловчи корхона ва ташкилотларнинг маҳсулотни ўз вақтида қабул қилиб олиш, белгиланган баҳолар билан ҳақни тўлаш юзасидан олган мажбурияти, жамоа хўжаликларига пул авансларини бериш муддатлари, уларнинг миқдори, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш, уларни қабул пунктларига, корхоналарга ташишни ташкил қилишда жамоа ва бошқа хўжаликларга ёрдам кўрсатиш юзасидан олинган мажбуриятлар, шунингдек, тарафлар бурчларидаги ўзаро мулкий жавобгарлик кўрсатилиши лозим.

Бундан ташқари, шартномаларда амалдаги қонунчилик талабларига ҳамда тарафларнинг қонуний манфаатларига зид бўлмаган бошқа шартлар ва ўзаро мажбуриятлар кўрсатилиши мумкин. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш учун хўжаликларга олдиндан пул авансларини бериш контрактация шартномаларининг асосий шартидир. Кўп ҳолларда ана шу асосий шарт бузилаяпти.

— Сизларга қарашли туман ҳудудида шартнома Низомига амал қилинаяптими?

— Туманимиздаги «Мевасабзавотузумсаноати» тайёрлов корхонасида ташкилот раҳбари Х. Примовнинг ҳукумат қарорларини яхши билмаслиги оқибатида шартнома тузишда қонун бузилишига йўл қўйилган. Корхона ходимлари томонидан Россия Федерациясининг Кемерово шаҳрида «Кемеровоэлеваторинженерингспецстрой» ҳиссадорлик жамиятига 246 минг сўмлик 98400 килограмм пиёз 1994 йилнинг сентябрь ойида бартер усулида юборилган. Юборилган маҳсулотнинг пули ҳам ундирилиб олинмаган. Бу ҳақда ташкилот раҳбари ўйлаб ҳам кўрмаган. Юқоридаги ишдан тегишли хулоса чиқармаган масъуллар Бошқирдистон Республикаси Октябрь шаҳридаги «Руно» очиқ типдаги ҳиссадорлик жамиятига 79 минг 255 сўмлик ўттиз минг килограмм пиёзни айирбошлаш учун жўнатадилар. Афсуски, бу сафар ҳам маҳсулот ўрнига ҳеч нарса келтирмаган, пули ҳам олинмаган. корхона раҳбари совуққонлиги, контрактация шартномаларини тузишни яхши билмаслиги сабабли жиноят содир этган. Корхонага 325 минг 255 сўмлик моддий зарар етказган. Айни пайтда унга нисбатан жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб борилаяпти.

— Неъмат ака, жойларда шартнома тузилиши ва ижросини кўриб чиқувчи комиссия тузилиши керакми ёки фақат маъмурий органлар назорат қиладими?

— Ҳар бир хўжалик ва корхоналарнинг ўз бошқармаси бор. Улар мажмуида махсус комиссия тузилиб, хўжалик ва ташкилотларни назорат қилиб туриши шарт.

Лекин, минг афсуски, тумандаги кўплаб деҳқон фермер хўжаликлари раҳбарлари ўз ҳуқуқ ва мажбуриятлари ҳақидаги қонунчилик нормаларини яхши билмайдилар. Туман агрохизмат уюшмаси мутахассислари деҳқон фермер хўжаликлари ўртасида етарлича иш олиб боришмаган. Ўз вақтида кўриб чиқувчи комиссия тузилмаган. Оқибатда контрактация шартномалари қонунчилик талабларига зид равишда тузилишига йўл қўйилган.

Деҳқон-фермер хўжаликлари билан контрактация шартномаси тузиш ҳуқуқига эга бўлган туман шахсий ёрдамчи хўжалик эгалари уюшмаси раиси У. Шокиров ўз вазифасига масъулиятсизлиги туфайли, уюшманинг ҳуқуқ доирасидан чиқиб, Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 29 августдаги 438-сонли қарори билан тасдиқланган Низом талабларига зид равишда тумандаги 17 та деҳқон фермер хўжалиги билан контрактация шартномаси тузган. Бу шартномаларда хўжаликларнинг ҳуқуқлари кўрсатилиб, харидор томоннинг шартнома шартларини бузганлиги учун жавобгарлиги, маҳсулотни кимни транспорти билан ташилиши кўрсатилмаган. Шу сабабли бу шартномаларга протест киритилиб, бекор қилинди.

Туманда контрактация шартномаси тузишни яхши билмаслик оқибатида унга яқин жиноятлар келиб чиққан. Айни пайтда ҳукумат қарорларининг бажарилишини доимий назорат қилиб, тушунтириш ишларини ҳам олиб бораяпмиз. Юқоридагидек ҳолатларга барҳам берилмоқда.

Суҳбатдош: Гулнора САМИЕВА,
«Адолат»нинг ўз мухбири.

Ўн саволга — ўн жавоб

1. Шундай ҳаким бор.

—Сизлардан юрак ютиб, бир нарсани сўрамоқчиман: гиёҳвандлик балосининг давоси борми? Менинг яқин бир одамим шундай дардга мубтало бўлиб қолди... Қирғизистонлик машҳур доктор Назаралиев ҳақида кўп эшитяпман. Балки ўша кишига мурожаат қилсаммикан?

С. БАРОТОВА, Қарши.

— Гиёҳвандликка ружу қўйиш касаллигини енгса бўлади. Назаралиев ҳақида эшитган экансиз, у ҳақда тўлароқ маълумот беришга ҳаракат қиламиз. Назаралиевнинг Бишкек шаҳрида фаолият кўрсатаётган тиббиёт Марказида мана, тўртинчи йилдирки, гиёҳвандлик ҳам, ичкиликка тобе бўлиб қолиш касаллиги ҳам муваффақиятли равишда даволанмоқда. Шу йиллар давомида бу ерда етти минг киши даволаниб чиқди. Даволанганларнинг 86 фоизи собиқ гиёҳвандлар ва 91 фоизи собиқ ароқхўрлар эди. Улар бутунлай ўз дардларидан халос бўлдилар. Жаҳондаги ҳеч бир наркология маркази бундай юксак кўрсаткични қўлга кирита олганича йўқ.

2. Чориғингни унутма...

— Л. И. Брежневнинг собиқ куёви Чурбанов Президент Ельциннинг кўрсатмаси билан авф этилганидан хабаримиз бор. Ҳозир у нима иш билан банд?

— Собиқ генерал Чурбанов Москвадаги қурилиш ташкилотларидан бирида ишлаётир. Брежневнинг қизи Галина Леонидовна билан «орани очиқ» қилган. Бошқага уйланган. Яқинда у ўзи кўп ойлаб ўтирган Москванинг Бутирка турмасига 500 та матрас ва шунча ёстиқ совға қилди. «Чориғингни унутма» деб шунга айтсалар керак-да!...

3. ... Уларни олий жазо кутади.

— Гиёҳванд моддаларни тайёрлаганлик ва сотганлик учун бизда қандай жазо чоралари қўлланишини яхши биламиз. Чет элларда бу масалага қандай қарашади?

Ж. МАҲМУДОВ, Сирдарё.

— Биргина мисол келтирсак, ҳамма нарса аён бўлса керак. Саудия Арабистонида ўтган йилнинг ўзидагина 191 та гиёҳвандликда айбланган кишилар қатл этилдилар. Уларнинг кўпчилиги чет эл фуқаролари. Саудияликлар гиёҳванд моддалар тарқатувчиларни «ўлим билан савдо қилувчилар» деб аташади. Эркакларнинг боши қиличдан ўтказилади, аёллар эса отиб ўлдирилади. Яқинда Қувайт ва Бирлашган Араб Амирликларида ҳам ушбу жиноят учун ўлим жазоси жорий қилинди. Эрон, Покистон, Хитой шунинг каби бошқа қатор давлатларда ҳам гиёҳвандлик учун ўлим жазоси белгиланган.

4. Французлар тасанно ўқишди.

— Ўзбек куйларини баянда ўта моҳирлик билан ижро этадиган санъаткор Муҳаммаджон Шокиров ҳақида маълумот берсангиз.

Д. КИМСАНОВ, Навоий.

— Муҳаммаджон Шокиров Уш шаҳрида туғилган. Ҳозир 46 ёшда. Йигирма йилдан ортиқ вақт давомида «Баҳор» ансамблида хизмат қилди. Кўпгина эсда қоларли куйлар яратди. «Телевизион миниатюралар театри»нинг очилаётгандаги экранорти куйини ҳам Муҳаммаджон яратган. У ўзбек санъатини жаҳоннинг жуда кўп мамлакатларида тарғиб қилган. Яқинда Муҳаммаджон Шокиров Парижда бўлар экан, французлар жуда ардоқлаган машҳур французча куйни баянда шунчалар жозибали қилиб ўйнадики, юксак дидли парижликлар ўринларидан туришиб, ўзбек санъаткорини бир неча дақиқа давомида олқишладилар.

5. «Жонимизни қутқариб қолинг!»

— Кўпинча кемаларда фалокат юз берса, ҳаво мавжларига «SOS» сигнали юборилади. Бу лотин ҳарфлари нимани англатади?

Д. КАРОМАТОВ, Қўқон.

— Чексиз-чегарасиз океан ва денгизлар бағрида кунига минглаб кемалар сузиб юришади. Улар қанчалик кўп бўлса, бирон-бир фалокат юз бериши хавфи ҳам шунчалик ортиб боради. Жаҳонда жами давлатлар томонидан қабул қилинган бир қоида бор. Сутканинг 24 соати давомида, ҳар соатнинг маълум бир дақиқаларида ҳаво мавжлари икки марта топ-тоза, «чивин учса билинадиган» даражада жим-жит бўлади. Бирон-бир фалокатга учраётган кема худди мана шу дақиқаларда ҳаво мавжларига «SOS» сигналини юборади ва уни ўша минтақада сузиб юрган ўнлаб кемалар эшитадилар ва ёрдамга етиб келадилар. Ўша белгиланган дақиқаларда кимки қоидани бузиб, фалокатга дахли бўлмаган масала билан ҳаво мавжларига чиқса уни банд қиладиган бўлса, у Халқаро трибунал томонидан жавобгарликка тортилади.

Айтиб ўтиш керак: «SOS» бу инглизча «Жонимизни қутқариб қолинг» сўзларининг бош ҳарфларидан олинган белгидир.

6. Ҳар кимнинг ўз «дарди» бўлади...

— Яқинда «Насриддин Бухорода» фильмини томоша қилаётиб, машҳур артистимиз марҳум Раҳим Пирмуҳамедовни эсладик. Эшитишимизча, у умри бўйи бирон марта ҳам самолётда учмаган экан... Шу гап тўғрими?

Ж. НОСИРОВ, Жиззах.

— Дарҳақиқат, замондошларининг хотираларида айтилишича, «кулги дарға»ларидан бири бўлмиш Раҳим ака ҳамиша поездда юрган экан.

Мазкур фактга ажабланишнинг ҳожати йўқ. Ҳар бир ижодкорнинг фақат ўзигагина маълум ички «сир»лари бўлади.

Машҳур инглиз қўшиқчиси Дэвид Боуи жаҳон бўйлаб концерт бериш учун гастролга отланди. У ҳам умри давомида самолётга тушган эмас. Ер шарини қандай айланиб чиқишини артистнинг ўзи ҳал қилади: поездлами, кемалардами, автомашиналами... Таниқли француз кино юлдузи Мишель Морган ҳам охирги марта бундан 10 йил муқаддам самолётга ўтирган экан. «Самолётга чиқишдан аввал қўрққанимдан шунчалик кўп уйқу дори ичиб олдимки, — дейди у, — кейин мени уч кун давомида уйғота олмабдилар...»

Ўзбек заминининг тупроғи ҳам зар, дейдилар. Кимдир мана шу ҳикматга ишонмаса, ушбу чинни чойнак-пиёлаларга, тарелкаю гултувакка бир назар ташласин. Уларда олам гўзаллигининг бир қисми жилоланиб турибди...

7. Ўзи бор-йўғи тирноқдеккина...

— Бир хил почта маркалари жуда ҳам қиммат туради. Бунинг сабаби нимада?

У. МУҲАМЕДОВ, Бекобод.

— Гап бундай маркаларнинг ноёблигида, жуда камлигида. 1847 йили АҚШ фуқароси Уоллес ўзи истиқомат қилаётган Александрия шаҳридан Ричмонд шаҳрида яшаётган қаллиғи Жаннет Браунга мактуб йўллайди. Шу хат сабабли ўртада алоқа боғланиб, иккаласи оила қурадилар. Орадан бир неча ўн йиллар ўтгач, уларнинг қизи Мэри Гулдинг ота-онасидан қолган қутичани очиб қурадида, ҳалиги хатга кўзи тушади. Унга ёпиштирилган марканинг ажойиблигини кўрган қиз филателистга учрайди. У «Яшил бола» деб ном олган жуда ноёб марка бўлиб, жаҳон бозорида нархи бир неча миллион долларни кўтарар экан...

8. Чингиз оғанинг режаси.

— Жаҳонга машҳур ёзувчи Чингиз Айтматов ҳозир нима иш билан банд?

Д. ДОНИЁРОВ, Сариосиё.

— Чингиз Айтматов кўп йиллар давомида аввал СССРнинг, сўнгра эса Россиянинг Люксембург давлатидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси вазифасини бажарди. Ҳозир Қирғизистоннинг Бельгия давлатидаги элчиси.

Матбуот хабарларига кўра, унинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош секретари лавозими учун танловга ўз номзодини қўйиш режаси бор. Туркияда чиқадиган «Миллиет» газетасининг мухбири билан бўлган суҳбатда Қирғизистон ҳукуматининг вакили бу гапни тасдиқлади. Чингиз оғанинг жаҳондаги салмоғи унинг бу борадаги режани амалга ошириш учун имконияти катта эканлигидан далолат беради.

9. Етти йилдан кейин уйғонди.

— Автомобиль ҳалокатига учраган танишимиз касалхонада бир неча ҳафтадан бери ўзига келолмай ётибди. Бу ҳол қанча давом этиши мумкин?

Т. ЖУМАЕВ, Бухоро.

— Инсон организми жуда мураккаб. Имкониятлари эса ҳали тўлалигича ўрганилган эмас. У ҳар қандай мўъжиза яратишга қодир. Бир мисолни келтириб ўтамиз.

1988 йилнинг 7 сенябрь куни АҚШнинг Чаттануга шаҳрида 42 ёшлик полициячи Гэри Докери безорилар билан яккама-якка курашга чиқади. Безори полициячининг пешонасига ўқ узади. Жиноятчига 38 йил қамоқ жазоси берадилар. Гэри ҳушдан кетган бўйича ўзига келмайди. Орадан ойлар, йиллар ўтади. У дамба-дам бошини қимирлатиб қўяр ва юзини буриштирарди, холос. Бу эса унинг мияси ишлаб турганидан дарак берарди.

Мана шу орадан ўтган саккиз йил давомида унинг икки ўғли ва синглиси ёнидан кетмай, навбатчилик қилиб турдилар. Шу йилнинг февраль ойида ҳақиқий мўъжиза рўй берди. Гэри бирданига кўзларини очиб, ёнида ўтирган синглисига тикилганча, гапириб юборди. У бошидан ўтган ҳамма ишларни худди кечагидай эслар экан. Ҳозир у докторларнинг ёрдами туфайли бутунлай оёққа туриб кетди.

10. Саккизинчи қаватдаги...сигир.

— Яқинда Ҳиндистонда бўлдим. У ерда сигирларни ҳаддан ташқари эъзозлашар экан. Бунинг сабаби нимада?

Ш. ЕМБЕРГЕНОВ, Нукус.

— Сигирлар Ҳиндистонда муқаддас жонзот ҳисобланади. Шу сабабли ҳатто сигир катта йўлдан ўтиб кетаётса, автомобиль ҳайдовчилари тўхтаб, уни ўтказиб юборадилар...

Бу борада қизиқ бир мисолни келтириш мумкин. Калькутта шаҳрида, ишбилармон Ҳари Прасад яшайдиган хонадонда, яъни тўққиз қаватли уйнинг саккизинчи қаватида мана тўрт йилдирки, сигир боқилмоқда.

Бундан тўрт йил муқаддам бу сигирни (унда бузоқ эди) Прасаднинг қудалари совға қилган эдилар. Совғани қабул қилмаслик асло мумкин эмас. Сигирни, яъни муқаддас ҳайвонни эса кўчага ҳайдаб чиқариб бўлмайди. Шу боис Шерни (Арслон) лақабли бу сигир ўзига ажратилган битта хонада жимгина ошини ошаб, ёшини яшаб келаётир.

ТУҲМАТ

(Воқеий ҳикоя)

[illegible]

...лишлари-ю маҳалла аҳли, уларнинг оиласига, бир-бирига бўлган иззат-ҳурматига ҳавас қилардилар. Аммо...

Одамга баъзан ишлаш жойи, у ердагиларнинг таъсири ҳам кучли бўларкан. Ҳусниддин бошқа мактабга ишга ўтди-ю, тўнини тескари кийиб олди. Ишдан кеч келадиган, ҳуда-беҳудага қўпол сўзлар айтиб, Зулҳуморнинг нозик қалбига озор етказадиган одат чиқарди. Ҳатто болаларини турткилаб уришадиган кунлари ҳам кўп бўлди. Натижада эр-хотин орасидаги самимиятни шубҳа-ю, гумонлар эгаллай бошлади. Бора-бора унинг келишини Зулҳумор қўрқув билан кутиб оладиган бўлди. «Қозонга яқин юрсанг қораси юқар» деганлари рост экан. Унинг янги дўстлари такасалтанг, юлдузни бенарвон урадиган йигитлар эди. Гарчанд мактабда ишласа-да, бири нонвойчилик қилар, бошқаси гул олиб, гул сотар, шаҳарма-шаҳар кезиб юрадиганлардан эди.

Зулҳумор гўё даҳшатли бир туш кўряпти-ю уйғонолмай изтироб чекаётган одамдай эди. У тунги бедорликдан кўзлари қизариб, ишга бораркан, куни бўйи чиройи очилмай ўзи билан ўзи хаёлан банд эди. Ахир у қайнона-қайнотали келин бўлишни орзуламаганмиди? Афсуски, улар оламдан эрта ўтишди. Эҳтимол, ҳозир бўлишганида эрини инсофга чақиришган бўлишармиди?!. Балки бугунгидек, «Хотин киши эрини суриштирмайди, нима, оч қоляпсанми? Еганинг олдингда, емаганинг ортингда, ҳамма нарсанг бор», — деган Ҳусниддиннинг сўзларини эшитмасмиди. Бир куни у «Дадаси, балки ўша олдинги мактабингизга, эски ҳамкасбларингиз олдига қайтарсиз», — деб ҳам кўрди, аммо унинг гапини тинглагани ҳам йўқ Ҳусниддин. «Қайнонали келин қарқара келин, қайнонасиз келин масхара келин» деганларидай, ойижон мен қўни-қўшнилар олдида масхара бўлиб қолдим, дея суратга тикилиб унсиз йиғларди Зулҳумор...

Тунги меҳмонлар тонг отишига яқин жўнашди. Ҳусниддин кайф аралаш тўлғана-тўлғана карталарни тахлар, у ютиб олган икки минг сўм пулини қидириб, Зулҳуморни бақириб чақирди, чўчиб турган Зулҳумор дастурхонни йиғиштириб бўлгач эрига қўшилиб, пулни қидирди, аммо пул топилмади.

Ҳали ғира-шира тонг отмаган паллада болаларни ҳам уйғотди, сенлар олгансан овқат олиб кирганингда, деди-ю, ўзини ўрнига ташлаб оғзидан бадбўй ҳид чиқариб ҳуррак отди. Тонг отгунча [illegible]

[illegible] бўлди қолди! Яна ўн беш йиллик ёстиқдоши, болалари олдида! Шунча йил яшаб бир тийинга ҳиёнат қилмадим, ота-онам ҳаётликларида уйим-жойим деб, нима топсам олиб келсаму бир фолбинга ишониб, менга ишонмаса у... Қулоғига болаларининг ойижон биз сизга ишонамиз, деган сўзлари узоқдан жаранглаган бўлди.

Элас-элас қушчанинг сайроқи овози ҳам эшитилди. Қушча бахтли, унга ҳеч ким туҳмат қилмайди, мен-чи мен, ўғри деган ном олдим, у бечора ҳеч чидолмасди, юрак бағри ёнарди. Сочлари ҳурпайиб, кўзи ола-кула Ҳусниддинни сен олгансан, тезроқ топ, ўғри деган сўзларни ҳамон такрорлаётгандек эди. Ойим айтар эдилар-а, «Болам сочингни қуруқ тарама, деб. — Қуруқ туҳматга қоласан».

Ҳа, тўғри, ҳозир сочларим кесилган, йўлдами, автобусдами тараб кетавераман, олдинги аёлларимиз бир ҳафтада ювиб, майдалаб ўрардилар сочларини. Балки ростдир, бирники мингта, мингники туманга, деганларидек.

Зулҳумор шу хаёллар билан уйларига яқин оқадиган анҳор бўйига бориб қолганини ҳам билмай қолди. Унинг хаёлида олдинги мулойим Ҳусниддин: «Қайт, Зулҳумор, ҳазиллашдим», — дейишини кутарди, аммо айтгани бўлиб чиқмади...

...Тонг отганда Ҳусниддин совуқ сув ичиш учун туриб қараса, Зулҳумор ёнида йўқ. У ростдан ҳам васвасага тушиб, шошиб қолди. Ишга қўнғироқ қилар, аммо ҳали вақтли бўлганидан ҳеч ким телефоннинг дастасини кўтармасди. У ёқ бу ёққа аланглади. У онасининг уйига борди, аммо у ерда ҳам йўқ. Энди Ҳусниддиннинг ҳақиқий кайфи учиб кетганди, турли ваҳималар ичида оташ бўлиб ёнди. Ва... ғаввослар уч кун деганда сувдан Зулҳуморнинг мурдасини топиб чиқдилар. Олам титради, одам титради.. Зулҳуморнинг сўнгги манзилига кузатиш пайтида улфатларидан бири Ҳусниддиннинг қўлига «Ма, оғайни, ўша куни икки минг сўм пулингни ҳазиллашиб олиб кетгандим, маъракасига ишлатарсан» деб қўлига «ўша» пулни тутқазди.

Ҳусниддин ҳайкалдай қотганча турарди, икки минг сўм пул деб бой бериб қўйдими ўша гўзал турмушини, ёки ундан олдинроқми, ажратолмай гаранг эди...

Саломатхон САФОХОН қизи.

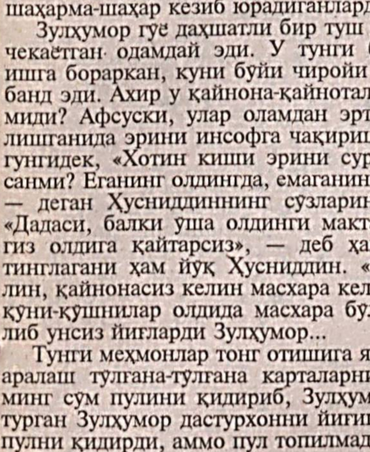

• *Диққат, тажриба!*

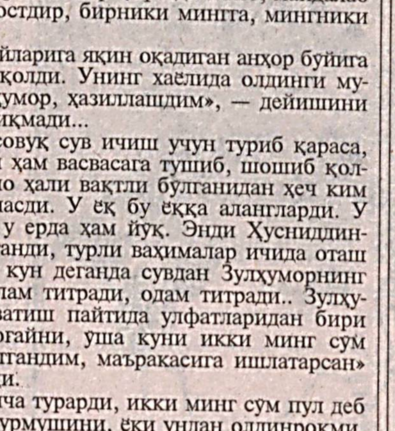

ТАРБИЯСИ ОҒИР БОЛАГА БЕПАРВО БЎЛМАНГ

Ёхуд бир болага етти қўшни ота-она, дейдилар

[illegible]

Суҳбатдошлар: Ортиқ МАҲМАЮСУПОВ, Саидраҳим ШАМСИДДИНОВ.

• *Туркистон — умумий уйимиз*

Бунча ҳам оқил эканлар, олдилар ақлу ҳушим,
Бунча ҳам дилга яқин бу дилрабо Гулчеҳралар.
Айтингиз, ким гул демас қилса хиромон боғ аро
Лабга ол суртиб, қўйиб қўлга хино Гулчеҳралар.

• *Хурофат ва ирим ҳақида*

Кўзгу синса...

[illegible]

Одамнинг ковғи учса...

[illegible]

Ойнаи жаҳонда

3 — 9 июнь

ДУШАНБА, 3

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.30 «Ҳафтанома».
*
8.30 Юсуф Розиқов. «Домла». Кўп қисмли видеофильм. 20-серия.
9.20 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Ҳайкалтарош».
9.30 «Оби-ҳаёт». Жиззах қўғирчоқ театрининг спектакли.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Илм — ўзликни билмакдир».
10.35 «Жаҳон киноси юлдузлари». Ричард Гир.
11.05 Ўзбекистон телерадиокомпанияси хор жамоасининг концерти.
11.35 «Анъана ва замон». «Остонаси тиллодан...»
12.05 «Шавкатли рицарь Айвенго ҳақида». Бадиий фильм.
13.30 «Темиртан даҳолар». Ўзбекистонда компьютерлаштириш.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Тафаккур». Тележурнал.
18.40 Футбол шарҳи.
18.55 «Эл тинчлиги йўлида». Тошкент вилояти Чирчиқ шаҳар ички ишлар бўлими ходимлари иш фаолиятидан.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Етти иқлим ҳукмдори». Бадиий-публицистик кўрсатув.
21.50 «Қалбимда сен, назокат». «Нола» гуруҳи.
22.15 ЎзТВ хазинасидан. Ш. Холмирзаев. «Қадимда бўлган экан...». Видеофильм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Турон тулпорлари». Спорт дастури.
00.15 — 00.25 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.40 «Палитра».
19.05 ТВ II намойиш этади.
19.15 «Постфактум».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Курьер».
20.15 «...яна об-ҳаво ҳақида».
20.20 «Мусиқа, холос».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 ТВ II намойиш этади.
21.10 «Уфқлар».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.00 — 24.00 «СПОРТ ҚИТЪАСИ».

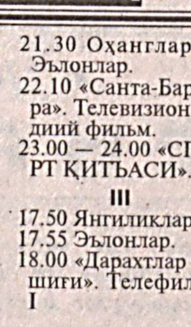

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Дарахтлар қўшиғи». Телефильм I
*
Россия жамоат телевидениеси
18.10 — 20.40
*
20.40 «Бельдерсой», «Есенсой чўлларида». Телефильмлар.
*
Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.30
*
21.30 «Тропиканка сири». Телесериал.
22.20 Эълонлар.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

СЕШАНБА, 4

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Ёшлик» студияси. «Талабалар саҳнасида».
9.05 Биржа ва банк хабарлари.
9.20 «Кичкинтоймиз — гижингтоймиз».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Ҳаммаси маҳалладан бошланади...». Публицистик кўрсатув.
Ўқув машғулотлари:
10.30 Абитуриент-96. Математика.
11.00 Немис тили.
11.30 Абитуриент-96. Она тили.
*
12.00 Халқ чолғу асбоблари ва баянчилар VII Республика кўрик-танловининг якуний концерти.
12.30 «Мовий тоғлар ёки ҳақиқатдан узоқ воқеа». Бадиий фильм.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Замон билан ҳамнафас». Истаган имкон топар.
18.20 «Хазина». Тележурнал.
18.55 «Сайёрамиз садоси». Публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Тафаккур ёлқинлари».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Давра суҳбати». Қишлоқ жойларида умумтаълим мактабларини ривожлантириш масалалари.
21.30 «Олтин мерос». «Баёт».
22.15 «Даллол». Бадиий фильм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Ёшлар билан юзма-юз». Таҳлилий кўрсатув.
00.30 — 00.40 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Тропиканка». Телесериал.
19.05 «Блиц». Фотокўрик.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Бизнес-уик».
20.10 «АРТ-журнал».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Видеогид».
21.20 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.00 «Кинонигоҳ».
23.40 — 00.15 «СПОРТ ҚИТЪАСИ».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Ҳайкалтарош Илҳом Жабборов». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
* * *
18.10 — 20.40
*
20.40 «Бу ажиб дунё».
*
Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.30
*
21.30 «Тропиканка сири». Телесериал.
22.20 Эълонлар.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

ЧОРШАНБА, 5

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Олтин мерос». «Баёт».
9.10 «Ёшлар билан юзма-юз». Таҳлилий кўрсатув.
9.45 «Ўзбектелефильм». кўрсатади: «Уйинчоқ».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Қишлоқ тадбиркорлари». Имконият излаб...
Ўқув машғулотлари:
10.30 Абитуриент-96. Математика.
11.00 Янги алифбони ўрганамиз.
11.30 Абитуриент-96. Физика.
12.00 «Ассалом, япон тили!».
*
12.40 «Замин нидоси». Публицистик кўрсатув.
13.00 Болалар учун фильм. «Самсон ва Салли».
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Умид учқунлари». Тележурнал.
18.40 Спорт хабарномаси.
18.55 «Оламни асранг!». Жаҳон атроф-муҳитни муҳофаза қилиш кунига бағишланади.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». Тележурнал.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон — Ватаним маним!». Қўшиқлар кўрик-танлови.
21.35 Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари. Экранда — Жиззах вилояти.
22.15 «Саҳна ҳаёти». Театр ва томошабин.
23.00 «Галатепалик «Авлиё». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Алпомиш авлодлари». Спорт дастури.
00.15 — 00.25 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.30 ТВ II намойиш этади.
18.40 «Кулгига нима етсин!»
19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Компьютер-Осиё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ҳайвонот оламининг сирлари».
21.50 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.30 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.20 — 00.20 «СПОРТ ҚИТЪАСИ».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Пойга». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
* * *
18.10 — 20.40
*
20.40 «Келинбарон». Телефильм.
*
Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.30
*
21.30 «Тропиканка сири». Телесериал.
22.20 Эълонлар.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

ПАЙШАНБА, 6

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Академик Ҳабибулло Абдуллаев».
9.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». Тележурнал.
9.15 «Нафосат оламида». Кинодастур.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Булоқлар кўз очганда». Тележурнал.
Ўқув машғулотлари:
10.30 Абитуриент-96. Биология.
11.00 Ўзбек тилини ўрганамиз.
*
11.30 «Қизиқарли учрашувлар». Рауф Толиб — 50 ёшда.
12.00 Тошкент маданият техникуми ўқитувчи ва талабалари концерти.
12.35 «Учувчининг парвози». Бадиий фильм.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Диққат, премьера: «Улкан олим». Ҳужжатли фильм.
18.20 «Дардларга малҳам маскан».
18.50 «Тилга эътибор».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Юзма-юз». Мулоқот.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Табаррук қадамжолар». Соҳибқирон излари...
21.20 «Назм ва наво». Бобур лирикаси.
22.00 «Кўзларим йўлингда». Бадиий фильм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор» — «Дўстлик».
00.40 — 00.50 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Тропиканка». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дармон».
20.10 «Сизнинг услуб».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Автосалон».
21.20 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.40 «Кинонигоҳ».
23.20 — 00.05 «СПОРТ ҚИТЪАСИ».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Отларни ким эгарлайди?». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
* * *
18.10 — 20.40
*
20.40 «Эстафета». Спорт кўрсатуви.
20.55 Эълонлар.
*
Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.30
*
21.30 «Тропиканка сири». Телесериал.
22.20 Эълонлар.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидение

ЖУМА, 7

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор» — «Дўстлик».
9.10 «Юзма-юз». Мулоқот.
9.30 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Юрт ҳақида куйлайман».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Фермер». Тележурнал.
10.35 Немис тили.
11.05 Болалар учун. «Сеҳрли оҳанглар».
11.35 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи» почтасидан.
12.15 «Созимиз — овозимиз». Мусиқий дастур.
12.45 «Шайтонвачча». Фильм-эртак.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
***
16.55 Кўрсатувлар тартиби.
17.00 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Навбаҳор» — «Нефтчи» (ёзиб олинган).
18.30 Янгиликлар.
18.40 «Шеърият». Кавсар Турдиева.
18.50 «Тақдир». Публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Ҳаёт ва қонун». Эркин иқтисодий минтақалар тўғрисидаги Қонун шарҳи.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Давра суҳбати». Қишлоқ аҳолисининг турмуш шароитини яхшилаш, уй-жой қурилишини ривожлантириш масалалари.
21.30 «Ҳофизлар хониш қилганда». Мусиқий дастур.
22.00 Ш. Ниғматова. «Ишингиз бароридан келсин!». Муаллифлик кўрсатуви.
22.40 «Кино усталари». Ўзбекистон халқ артисти Марям Ёқубова.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Тошкентга марҳамат».
00.10 — 00.20 Тунги концерт.

II

18.00 «Эртак».
18.25 Эълонлар.
18.30 Янгиликлар.
18.40 «Жума тақвими».
18.45 «Юлдузлар».
19.15 «Блиц». Фотокўрик.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Сизлардан ишорат...»
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ривоят».
21.10 «Эртага — шанба».
21.25 «Мафтункор чеҳралар».
21.50 «Таманно».
22.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.40 — 23.30 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Қоялар орасида». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
* * *
18.15 — 20.40
*
20.40 «Хотирамиздаги шаршара», «Спортнинг ажиб тури». Телефильмлар.
*
Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.30
*
21.30 «Тропиканка сири». Телесериал.
22.20 «Шоҳсупа сари».
22.50 Эълонлар.
22.55 — 23.00 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

ШАНБА, 8

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Тараннум». Мусиқий дастур.
9.05 «Эъзоз». Телеочерк.
9.35 «Санъат ғунчалари». Концерт.
10.05 Шоир ва драматург Ҳайдар Муҳаммаднинг ижодий кечаси.
11.00 «Фотима». Бадиий фильм.
12.35 «Орзули олам бу...». Телеочерк.
13.05 — 14.55 «Маънавият». Видеоканал.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Ўйнаймиз-ўйлаймиз».
18.50 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Маҳмуджон Азимов куйлайди.
19.15 Спорт хабарномаси.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Бу ажиб дунё...»
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Экология ва саломатлик». Марказий Осиё телевидениелараро мулоқот.
22.00 «Ўзбекистон — Ватаним маним!» Қўшиқлар кўрик-танлови.
22.30 «Жаҳон ҳафта ичида».
22.45 «Тунги ёғду». Дам олиш кинодастури.

II

9.00 «Мультфейерверк».
9.15 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
9.35 «Компьютер-Осиё».
10.05 «Ҳайвонот оламининг сирлари».
10.55 «Автосалон».
11.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
11.55 «Кинонигоҳ».
13.35 — 14.35 «СПОРТ ҚИТЪАСИ».
***
18.00 «Совға».
18.20 Эълонлар.
18.25 «Олам». Маърифий кўрсатув.
19.15 «Оҳанглар оғушида».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Мактуб».
20.05 «Имкон чўққилари».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Кўнгил». Дилшод Шамсининг муаллифлик кўрсатуви.
21.30 Видео янгиликлари.
21.50 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.30 — 00.10 Видео — «О».

III

17.15 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия жамоат телевидениеси
17.25 — 23.25
*
Россия давлат телевидениеси
23.25 — 23.55
*
23.55 Эълонлар.
24.00 — 00.20 «Ғилон», «Ўзбекистоннинг сержило тошлари». Телефильмлар.

IV

10.00 Болалар учун фильм. «Ўрмонлар оша, тоғлар оша».
11.10 Эълонлар.
11.15 «Безнен мирас» (татар тилида).
11.55 «Дидар» (қозоқ тилида).
12.35 — 13.05 «Мюзик-холл».
* * *
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

ЯКШАНБА, 9

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Шоҳруҳ» клуби.
11.30 «Бугун — Енгил саноат ходимлари куни». Кўрсатув ва концерт.
12.10 «Аршин мол-олан». Бадиий фильм.
13.30 «Ташриф» Дам олиш дастури.
14.20 — 16.00 «Менга сўз беринг». Видеоканал.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Синфдош». Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунига бағишланган кўрсатув (1 июндаги кўрсатув такрорланади).
19.05 «Ойнаи жаҳонда...»
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Ишқ мактуби». Киноконцерт.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Эътироф». Японияниннг Ўзбекистондаги элчиси Укеру Магосаки билан суҳбат.
21.25 «Рақс санъати усталари». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Нарзиддин Шерматов.
22.15 Футбол майдонларида.
22.45 «Қалдирғоч». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ҳафтанома».
24.00 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Санъат кошонаси».
00.10 — 00.20 Тунги концерт.

II

9.00 «Эртак».
9.20 «Блиц». Фотокўрик.
9.30 «Сизлардан ишорат...»
10.00 «Ривоят».
10.10 «Мафтункор чеҳралар».
10.35 «Таманно».
10.45 «Ал-Биширининг орзу-армонлари». Телесериал (Миср Араб Республикаси).
11.40 «Мактуб».
11.50 «Имкон чўққилари».
12.10 «Кўнгил».
12.40 Видео янгиликлари.
13.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
13.40 Видео — «О».
15.20 — 16.20 «СПОРТ ҚИТЪАСИ».
***
17.30 «Келгуси ҳафтада».
17.45 Эълонлар.
17.50 «LEGO» сайёраси».
18.15 «Ал-Биширининг орзу-армонлари». Телесериал (Миср Араб Республикаси).
19.10 «Оҳанглар оғушида».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Шахс ва баҳс».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 Футбол олами.
21.35 «Илҳом сатрлари».
21.40 «Келгуси ҳафтада».
21.50 «Даракчи».
22.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.35 — 00.15 Видео — «О».

III

17.10 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия давлат телевидениеси
17.20 — 21.45
*
21.45 «Жонли сайёра».
22.05 Эълонлар.
*
Россия давлат телевидениеси
22.10 — 23.55
*
23.55 Эълонлар.
24.00 — 00.25 «Панорама».

IV

10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
10.30 Эълонлар.
10.35 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
12.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
12.15 Эълонлар.
12.20 «Парле ву франсэ?». Француз тили ҳамма учун.
12.50 «Жонли сайёра».
13.10 «Мазза!».
13.25 — 13.40 «Ҳар соҳадан бир шингил».
* * *
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

• Ибн Сино ўгитлари

ЁНҒОҚ

Одамзод илк бор пайдо бўлгандаёқ ўсимлиreferences олами оғушида яшаган. Улар набобот оламининг марҳамати бўлган турли кўринишдаги неъматлар, шу билан бирга турфа хил жониворлар маҳсулотлари билан овқатланганлар. Инсоният ана шу кўҳна замонлардан бери турли хил касалликлардан фориғ топиш учун ҳам ўсимликлар оламидан нажот излаганлар. Қадимги давр одамларининг касалликларига шифобахш гиёҳлар малҳам вазифасини ўтаган.

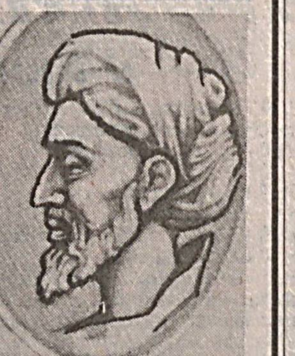

Ибн Сино шундай дейди:

... Япроғи ва қобиғи буриштирувчи бўлиб, қон оқишга қарши фойдаси бор.

... Ёғи ел-ярага, сарамасга ва кўз атрофидаги оқма яраларга фойда қилади.

... Ёнғоқнинг мураббоси мижози совуқ меъдага фойдалидир.

... Ёнғоқ, айниқса қовурилгани киндик устига сепилса, ичак оғриқларини босади ва ични тўхтатади... Ёнғоқ мураббоси совуқ мижозли буйракка жуда фойдалидир... Буни истеъмол қилиш майда гижжаларни ва қовоқ уруғисимон гижжани ҳайдайди.

Халқ табобатчилигида. Ёнғоқ мағзи гижжаларни ҳайдашда, уйқусизликда ишлатилган, мағзидан кунжут ёғи билан аралаштириб тайёрланган малҳам бурундаги яраларга суртилган. Ёнғоқнинг хомлигидаги қобиқ шираси экзема, дерматоз каби тери касалликларини даволашда ишлатилади.

Ревматизм, рахит ва тери касалликларида ёнғоқ баргларидан тайёрланган қайнатмали ванна жуда фойдалидир.

Фойдаланиш усули. Дамлама тайёрлаш учун қуритилган ва кукунлаштирилган ёнғоқ баргидан 1 чой қошиқ миқдорда олиб 1 стакан қайноқ сув билан дамлаб қўйилади. Дамлама совуганидан сўнг, докадан сузилади, шарбати ажратилади ва кунига 3-4 маҳал 1 ош қошиқдан ичилади. Ёнғоқнинг янги баргларидан мойли дамлама ҳам тайёрлаш мумкин. Бунинг учун 50-80 г. миқдорда майдаланган янги ёнғоқ барглари олиниб, 300 г. қиздирилиб совутилган кунгабоқар мойи билан аралаштирилади ва уй ҳароратида 20 кун дамлаб қўйилади.

Болагинам, набиражоним, сени олдинда буюк келажак кутяпти. Сен бугун ҳали кичкинасан, ҳозирча бағримга сиғяпсан. Бир кун келиб эса оламни тебратасан. Бутун жаҳонни ўз бағрингга жо қиласан...

• Қатағон йиллари тарихи

ҚУЁШ ВА ОЙ ҚИССАСИ

(Охири. Боши ўтган сонларда).

Эй, сабо, ҳолим бориб, сарви хиромонимга айт,
Йиғларимнинг шиддатин гул барги ҳандонимга айт...

Хонанда гўё менинг юрагимдаги аламли ҳис-туйғуларни суғуриб олиб, бутун оламга овоза қилаётган эди. Кўзларим жиққа ёшга тўлди. Кейин қандайдир аёлнинг ҳазин-мунгли қўшиғи янгради:

Оқ илон, оппоқ илон, ойдинда ётгонинг қани,
Мен ёмондин айрилиб, яхшини топгонинг қани?

Ўйларга ботдим. Мен сени бирор марта ёмон деганмидим, азизим Чарос? Сени ёмон деганларнинг ўзлари ёмон. Сен ёмон эмасдинг, мен ёмон эмасдим, замон ёмон эди. Тақдиримизнинг, бахтимизнинг қоқ белидан қилич ўтказиб, иккига бўлиб ташлаган ўша замон эмасми? Мен фақат заифлик қилдим, холос, мўртлик қилдим. Мана энди азобини тортяпман...

Шу кеч кўп ўйларга толдим. Ўзбегимнинг жонон қўшиқлари юрагим торини чертиб кетдилар. Кўз ўнгимда сен намоён бўлавердинг, Чаросим! Қизгинам Умида! Сенинг нозик бармоқчаларинг бўйнимдан маҳкам қучгандай бўлди. Юртимнинг қайноқ қуёши тафтини бир сония сездим ушбу дам. Мажнунтоллар остидан оқиб ўтаётган ариқ сувининг чулдираши қулоқларим остида янгради.

Эвоҳ, сизлар энди менга бутунлай бегонасизлар, Чаросим, Умидам! Ғам шундаки, бундан бир неча йиллар муқаддам бизнинг шаҳримизда яшаган бир қрим татар йигит билан учрашиб қолгандим. У ўз миллатининг Қримга қайтиб бориши юзасидан ташвиқот юргизганлиги учун бу ерларга сургун қилинган экан.

— Сизни танидим, домла, — деганди у ўшанда мен билан қучоқлашиб кўришар экан, — биз ўқиган мактабда директор эдингиз. Нега қамалганлигингизни ҳам, сизга қўйилган айблар бошдан-оёқ туҳмат эканлигини ҳам яхши биламан.

Мен ундан сизлар ҳақингизда суриштирдим. Йигит кўзларини ерга қадади.

— Рост айтсам, домла, оилангиздан ажралиб қолдингиз, — деди очиқчасига, — хотинингиз уйини арзон-гаровга пуллаб, қаёққадир кўчиб кетди. Кейинги пайтда узун бўй, мўйловдор бир одам тез-тез келиб турадиган бўлиб қолганди уйларингизга... Ўша киши кўчириб олиб кетди...

Бу гапни эшитиб, юрагим эзилгандан эзилди. Куйдим, ёндим, ўз ёғимга ўзим қовурилдим. Ким бўлди экан ўша узун бўй, мўйловдор йигит? Ҳам рашк, ҳам ғазаб, ҳам унсиз бир фарёд юрагимга ханжар зарбини берарди.

Нима ҳам қилардим? Пешонада шу кўргилик ҳам бор экан. Ишқилиб бахтли бўлсанг, озор чекмасанг бас, менинг Чаросим! Балки замон зайли, [illegible]

ди. Туни бўйи мижжа қоқмай, чекиб чиқибди. Эртасига эса ҳамма нарсага қўл силтаганча бизларни излаб йўлга чиқибди. «Чаросим ҳаёт экан, Умидам бор экан бу дунёда, мен уларнинг ёнида бўлишим керак» деган қарорга келибди. Оиласичи, деб сўрарсиз. Бу пайтлар оиласига совуқлик тушиб бўлган экан. «Биз Лариса иккаламиз кейинги йилларда бир нарсани сезиб қолдик, — дея иқрор бўлганди дадам, — ҳар биримиз бошқа-бошқа томонларга чипта олган йўловчилармизу лекин адашиб, битта поездга чиқиб қолганмиз. Кимдир тушиб қолиши керак эди. Мен тушишга қарор қилдим».

Шу-шу дадамни иссиқ бағримизга олдик. «Мен ойинг олдида, сенинг олдингда жуда катта гуноҳкорман, қизим, — дерди у дамба-дам. — Бу ерларга етиб келгач, ойинг оламдан кўз юмганини эшитдиму ақлдан озиб қолаёздим. Агар дунёда сен бўлмаганингда Мажнун каби тентираб чўлу биёбонларга чиқиб кетишим ҳеч гап эмасди. Менинг сендан бошқа ҳеч кимим йўқ, кечиб юборма мендан...».

— Нималар деяпсиз, дада, — хафа бўлардим мен, — ахир ҳамма нарсани яхши тушунаман-ку! Сизни бизга худойим кеч бўлса-да қайтариб берди. Шунисига шукур қилмаймизми?

Гоҳида у менинг ўғлимни, қизчамни бағрига босганча қишлоқ четидаги сокин қабристон томон йўл оларди. Ойимнинг қабри бошига келар, унинг суратига соатлаб тикилиб ўтирарди.

Бот-бот ҳовлимиз ёнидаги курсичада менинг ишдан қайтишимни кутарди. Узоқ-узоқ тикиларди менга. «Нега бундай қарайсиз, дада, — ҳижолат бўлиб кетардим мен, — худди бир нарсани қидираётгандай бўляпсиз...» «Ҳа, сендан, сенинг юриш-туришларингдан, кулишларингдан ойингнинг тимсолини қидиряпман, — дерди у, — ва топяпман ҳам. Биласанми, кейинги пайтларда худди ойингнинг ўзи бўлдинг-қолдинг. Сени кўрсам, Чаросни кўргандай бўламан, кўнглимга ёруғлик тушади ушбу дамлар».

— Биласанми, қизим, — деди кунлардан бирида у осмондаги паға-паға булутларга ўйчан тикилганча, — эркак ва аёл зоти фақат юлдузлари бир-бирларига тўғри келгандагина бахтли бўлишаркан. Ойинг билан бизнинг юлдузимиз бири-бирига тўғри келганди. Афсус-афсус, бу юлдузларни замонанинг қора булутлари тўсиб қўйди... Чарос мени кўпдан бери кутиб қолган бўлса керак. Шошилмоғим зарур.

— Қўйинг, бундай гапларни гапирманг, дада, — дедим ўшанда чинакамига хафа бўлиб, — сиз бизга кераксиз ҳали. Набираларингизнинг тўйига бош бўласиз.

— Йўқ, қизим, — деди у ҳорғин бир овозда, — бизнинг поездимиз ҳам ўз бекатига яқинлашиб қолди.

Етмиш учинчи йилнинг кўклами эди. Ҳаво чарақлаб турган кунларнинг бирида ҳаммамиз ойимнинг қабрини зиёрат қилгани чиқдик. Дадамнинг кўпдан бери тоби йўқ эди. Ич-ичидан бир нарса [illegible]

Тоҳир—Зуҳра каби ёнма-ён жойлашган иккита қабр ёнида тиз чўкаман-да, тиловат қиламан. Сўнг, пастга қайтаётиб, аста пичирлайман: «Йўл бўлсин, ҳей, йўл бўлсин, ётган жойинг гул бўлсин...»

Қодиржон СОБИРОВ.

Алп Жамол ҳажв бурчаги

ГАП БОР, КЕЙИН ХУРСАНД БЎЛАСИЗ

Интермедия

(Ваъдаев ўз хонасида телефонда сўзлашиб ўтирибди. У телефонда саволларга «Хўп бажарамиз» —деб жавоб беради. Хонага Сарсонов кириб келади).

Сарсонов — Ассалому алайкум. Мумкинми?

Ваъдаев — Келинг, ука, хўш, ишлар қалай, шикоятларни текширяпсизми?

Сарсонов — Кечирасиз, сиз мени биронта ходимингизга ўхшатаяпсизми?

Ваъдаев — Ҳа... Бўлмаса мен сизни танимадим, кимсиз?

Сарсонов — Яхшилаб қаранг, танисангиз керак.

Ваъдаев — Ука, мени олдимга минг хил одам кириб, минг хили чиқади. Хўш, кимсиз? Нима масалада келдингиз?

Сарсонов — Уйимиз бир оз зарар кўрган, шунга шифр ва ғишт масаласида келган эдим. Ўтган ҳафта келаси ҳафта келинг, хурсанд бўласиз, деган эдингиз.

Ваъдаев — А... бўлди, бўлди... Фамилиянгиз... Сарсонов-а? Менга қаранг келаси чоршанбага келинг...

Сарсонов — Нега?

Ваъдаев — **(қулоғига).** Гап бор, кейин хурсанд бўласиз. **(Чоршанба куни, Сарсонов ўзига).**

Сарсонов — Зора бу гал ишим юришиб хурсанд бўлсам. Кирсам бир чол ўтирибди.

Чол — Уч ҳафтадан бери қатнайман, ўғлим. Бу ёғи салқин тушиб қолди, ўғлим.

Ваъдаев — Бўлди, отам... Бўлди, душанбага келинг.

Чол — Яна-я, нега болам?

Ваъдаев —(қулоғига). Гап бор, кейин хурсанд бўласиз.

Чол —(хурсанд). Умрингдан барака топ, яша болам, хўп душанбага келаман. **(Чолдан бўшаган стулга Сарсонов ўтиради).**

Ваъдаев — Келинг ука.

Сарсонов — Мен Сарсоновман... **(қулоғига).** Чоршанба куни келинг, деган эдингиз.

Ваъдаев — Сарсонов... Ҳа... бўлди, менга қаранг, шу келаси шанбага келинг.

Сарсонов — Яна-я, нега?

Ваъдаев — **(қулоғига).** Гап бор, кейин хурсанд бўласиз.

Сарсонов — **(қулоғига).** Мен ҳам устингиздан боплаб шикоят ёзаман.

Ваъдаев — Нега?

Сарсонов — Гап бор, кейин хурсанд бўласиз!

Ваъдаев — А!?

Алп ЖАМОЛ.

АФАНДИ ВА ИҒВОГАР

Бир одам иғвогарлик туфайли қишлоқда отнинг қашқасидек танилган экан. Кўчада кетаётган Афандининг рўбарўсидан ўша иғвогар чиқиб қолибди. Шунда Афандининг эшаги кетма-кет ҳанграб юборибди. Ҳалиги иғвогар Афандига дебди:

— Бу қанақаси, айтиб қўйсангиз бўлмайдими. Менинг ёнимда ҳанграйдими?

— Биродар, — дебди Афанди, — бунинг тилига сиз тушунмасангиз, мен тушунмайман.

Шу пайт эшак бошини қаттиқ силкиб, ҳалиги одамнинг башарасига сўлагини сачратибди.

— Айтиб қўйинг, унинг устидан ёзиб, таъзирини бераман!

— Э, тушунарли, — дебди Афанди, — мен эмас ўзингиз айтинг, унинг тилига сиз тушунарканси. Эшак ҳар ҳолда эшак-да!

Муҳиддин ДАРВЕШОВ

Ака-ука полвонлар дор остида ўз санъатларини намойиш қилар эканлар, томошабинлар ҳаммалари — ёши ҳам, кексаси ҳам уларнинг маҳоратларига таҳсинлар ўқишади.

«ЗАКУНЧИ» КЕЛИНДАН ДОД!

Она зоти борки, ўғил-қизининг бўйи чўзилган сари келин олишу, куёв кўриш орзусига тушади. Қиз узатиш-ку, майли, уйингизга келган совчиларнинг яхшисини танлаб, тўйини бошлайверасиз. Аммо келин оламан деб, қиз қидириб, шаҳар оралаб юришингиз, бай-бай, ҳамма онага ҳам насиб қилсин! Ўғил жонивор ўтли-шудли бўлиб, ўзи қиз топиб, оғирингизни енгил қилса, баҳарнав, аммо «келинни ўзингиз топинг, вақти келиб, бирор камчилиги бўлса, «Ана, топган хотининг!» деб менга таъна қилмайсиз», дея пинагини бузмай юравергани ҳам чатоқ экан. Йўл-йўриқ кўрсатувчиларнинг кўплигини айтинг. Бири ундоғини ол, дейди, бири — мундоғини...

Хуллас, осмон никоҳи ерга тушиб, институтда ўқийдиган ўғлимнинг чекига ўрта мактабни эндигина битираётган қиз тўғри келди. Мактабни битириши билан тўй ҳаракатига тушдик. Куёвкайлиқ ЗАГС деган жойга ариза ташлаш учун боришган куни ўғлим деди: «Ойижон, бу топган қизингиз бало экан. Мен уни ювошгина десам, мудира «Келишсак, буёғини ўзим тўғрилаб юбораман» дея пулга шама қилган эди, тап эткaзиб: «Нега келишар эканлар, ҳамма ишимиз законний бўлаяпти, қинғир иш қилаётганимиз йўқ!» деса бўладими? Мен ҳам, мудира ҳам лом-лим деёлмай қолдик.

«Ажаб бўпти, — дедим, — шундоқ юридическийда ўқийдиган қизни топсам, «йўталсам фалон модда билан йўталдингиз» дейдиган келин керак эмас» деб ноз қилдинг».

Шундоқ қилиб, тўй бўлиб ўтди. Орадан озми-кўпми ўтиб, набиралик бўлишимизни эшитиб, қувониб, аёллар маслаҳатхонаси деган жойдаги келинимни назорат қилиб борувчи шифокорга бир кийим кўйлаклик совға қилиш керак, деган гапга амал қилдиму, кийимликни қўлтиқлаб, келинни олдимга солганча маслаҳатхонага бордик. Шифокор бизни аввал совуққина кутиб олган бўлса ҳам, совғани кўриб, чеҳраси очилди. Лекин ёзув-чизув тугагач, келиним совғани стол устидан олиб, қўлтиғига урганини кўрдиму, ҳай-ҳайладим. «Ҳа, ойижон, — деди у, — пора бераяпсизми? Мен законний эримдан законний бола кўрмоқчиман. Булар ҳам закон бўйича хизматларини бажаришяпти...»

Эсон-омон тўққиз ой ўтиб, келинни шошилинч туғруқхонага элтадиган бўлдик. Бир соат деганда аранг етиб келган «Тез ёрдам»чиларнинг қўлига у-бу қистириб, туғруқхонага тезроқ етказишларини сўрайманми! «Ҳой ойи, бу нимаси? Нега шундай улуғ кунда пора бераяпсиз? Улар ахир законний ишларини қилишяпти-ку? Пора берсангиз ҳам, бермасангиз ҳам мени зудлик билан керак жойга етказиб боришади, бўлмаса, йўлда ўзлари...» деди вой-войлашни ҳам унутиб келиним. Шифокор иккаламиз бир-биримизга қарадигу, ҳалиги бечора, «йўқ-йўқ, бизга ҳеч нарса керак эмас», дея то туғруқхонага етгунча бир оғиз гапирмади. Қабулхонада бизни қолдирди-ю, бир нималар деб ғулдираганича чиқиб кетди.

• (Ҳажвия) •

Эсон-омон набира кўрай, деб доя момоларга атаганимни олишни ҳам унутган эканман. Зув этиб, уйга бориб келдим. «Келинингизнинг аҳволи оғир, қорнини ёриб, болани оламиз» деди бир бадқовоқ доя момо. «Вой ўлмасам, нега энди? Жуда яхши кўтарган эди-ку юкини? Бошқа иложи йўқми?» «Мана шу рўйхатдаги дори-дармон, тиббий асбобларни зудлик билан етказиб келинг», — деди у.

Мен чопганимча туғруқхона ҳудудидаги дорихонага кирдим. Рўйхатдаги ҳамма ёзилганларни, шунингдек яқингинадаги дўкончадан она-бола ётиши учун чойшаб, ёстиқ-жилдларгача олиб, уйга қўнғироқ қилдим, тезда кўрпа билан ёстиқ келтиришларини сўрадим, сўнг туғруқхонага қайтдим. Шоша-пиша қўлимдагиларни доя момога топширдим.

Бир пайт йўлакнинг ичкарисидаги хонадан келинимнинг «Ҳой, ким бор, чақалоқнинг киндигини кесиб юборинглар!» деган овози келди. Қўлимдаги нарсаларни олиб, қаерга қўйишни билмаган доя момо шоша-пиша овоз келган хонага кириб кетди. Шошганимдан, мен унинг ортидан кириб борибман. Келиним юпунгина, қанақа рангдалигини ажратиб бўлмайдиган чойшаб тўшалган кроватда ётар, доя момо ингалаётган бир парча гўшт устида нимадир қиларди. Мен шошиб келиним устига энгашдим. «Онангиз айлансин, нима бўлди, кутулиб олдингизми? Ҳайрият, қорнингизни кестирмасдан Оллоҳим оқ йўл берибди», дедим кўз ёшларимни тия олмай. «Нима? Ким қорнимни ёраркан? Ойижон, келганимдан буён бирортаси ёнимга кириб, аҳволимни сўрагани йўқ. Яна қорнимни ёрармишми? Ие, анави тумба устидагилар нима? Ҳойнаҳой, сиз олиб келгандирсиз?»

Мен қўлимда қолиб кетган рўйхатни узатар эканман, «Сизга керак нарсалар экан», дедим. Келин, чақалоғи ҳам қолиб, рўйхатни кўздан кечиришга тушди ва: «Нима, менга шунча нарса керак эканми? Манави дорилардан биронтасининг кераги йўқ. Нега энди бутун дорихонани кўчириб келибсиз? Манави жарроҳлик асбоблари нимага керак экан? Менга чойшаб билан ёстиқжилд берсангиз бўлди, қолганини шу ердан, ўзимнинг законний ҳуқуқимдан фойдаланиб, топаман», — деди.

Чақалоқни туғруқхонадан олиб чиқишда ҳам бир тўқнашув бўлиб ўтди. Ўзингиз биласиз, ҳозир жанозадан бошқа ҳамма нарса видеога олинадиган бўлган. Биз ҳам ҳавас қилиб, она-болани тантанали олиб чиқиш учун видео олиб бордик. Келинимнинг кўзини шамғалат қилиб, доя момо-ю, йўргак эналарга суюнчи узатдим, албатта. Лекин улардан бири: «Видео олиб келганларингиз учун туғруқхона маъмуриятига пул тўлайсизлар, қанча тўлаш — ихтиёрларинг» дегач, қўлимга элликталикни олар эканман, қолдим балога. «Ҳой ойи, нима қиляпсиз? Мени кўрмади, деб қўлларига пул қистирдингиз... Бу пул нимага, а? Маъмурият ҳисобига бўлса, нега қоғоз ёзиб бермаяптилар? Нега уларнинг қўлларига топширишингиз керак? Қани, қаерга ёзилибди видео учун пул тўлансин деб, кўрсатинглар. Мен ҳамма ишнинг законний бўлишини ёқтираман». Бу гапдан кейин ким юрак ютиб пул олади? Йўқ, барибир, машинага ўтираётганда орқамдан келиб турткан фаррош холанинг қўлига қистирдим ўша пулни.

«Мана, ҳамма ишларни ўз кўзингиз билан кўрдингиз», — деди келиним бироз вақт ўтгач, — энди шу ҳақда боплаб битта «законний» мақола ёзасиз. Ушбу мақолани сизнинг ҳукмингизга ҳавола қиляпман. «Законний» чиққанми-йўқми, ўзингиз баҳо беринг. Лекин қаерда ишлар «законний» кетаётганлигини ҳам ўзингиз топинг..

Шаҳзодахон ХУДОЙБЕРДИЕВА.

ХАНДАЛАР

— Азизим, жадвал тузиб чиқдим. Менинг ойимникига бир ойда икки марта бориб турамиз.

— Яхши! Қайнанангникигачи?...

— Икки йилда бир марта...

— Дуруст...

***

— Нарвондан қандай қилиб йиқилдингиз?

— Набирам туфайли.

— Набирангиз туртиб юбордими?

— У мени ўйинчоқ тўппончаси билан отувди. Кўнгли учун йиқилишга мажбур бўлдим.

***

— Жонгинам, янги турмуш қурган пайтларимизда нуқул «уйимизга кетаман» деб хархаша қилардинг. Негадир кейинги пайтларда бу хақда гапирмай қўйдинг.

— Унда ижарали уйда яшардик. Ҳозир ҳовли-жойимиз, гарнитур, машинамиз бор-да.

***

— Дада, гилам қоқаётиб, танга топиб олдим. Нима қилай?

— Гиламни яна қаттиқроқ қоқ...

***

— Ота, бир соатга машинангизни бериб туринг.

— Ўғлим, иккита оёқ нимага берилган?

— Биттаси тормоз босишга, иккинчиси газни...

ҚУТЛОВ

Ҳурматли ўғлимиз Жамшид СУЛТОНОВ!

1 июнь — туғилган кунинг, навқирон 20 ёшинг билан самимий қутлаймиз. Ватан олдидаги йигитлик бурчингни ўтаб, ота-онанг бағрига сиҳат-саломат қайтишингни тилаб қоламиз.

Туғилган кунинг қутлуғ бўлсин!

Ҳурмат билан отанг Шавкат СУЛТОНОВ.
Онанг Норбиби Рамазон қизи ва укаларинг!

Тошкент вилояти Паркент шаҳридаги 10-ўрта мактаб томонидан 1994 йил Анвар Рузматов номига берилган АО 443008 рақамли шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Адолат
Ўзбекистон «Адолат» социал — демократик партиясининг газетаси
Adolat عدالت justice
Муассис: Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши

Бош муҳаррир: Тўхтамурод ТОШЕВ.

Қабулхона телефони: 33-41-89

Таҳрир ҳайъати: Турғунпўлат ДАМИНОВ, Абдували ҒУЛОММАҲМУДОВ, Улуғбек ДОНИЁРОВ, Анвар ЖЎРАБОЕВ, Нажмиддин КОМИЛОВ, Акмал ҚОСИМОВ, Муқимжон ҚИРҒИЗБОЕВ, Тўхтамурод ЖЎРАЕВ, Абдурафиқ АҲАДОВ, Чоржау АБДИРОВ, Алижон ЮСУПОВ, Баҳодир УМИРЗОҚОВ, Жўра ЙЎЛДОШЕВ, Мукаррамхон АЗИМОВА, Турғунбой МАДИЁРОВ, Рустам АҲМАДАЛИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Шуҳратжон АЛИМАТОВ.

Навбатчи муҳаррир — Қодиржон СОБИРОВ. Навбатчи —Ҳикматуллоҳ ҚОДИРОВ.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 140. Газета офсет усулида, А-2 форматда чоп этилди. Буюртма Г—0345. 5540 нусхада чоп этилади.

Газетада чоп этилган факт ва рақамлар учун муаллифлар масъулдирлар. Таҳририят келган хатларга жавоб қайтармайди. «Адолат»дан кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, Тошкент-ГСП Матбуотчилар кўчаси-19.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.